GOD. XXVII BROJ 11 BEOGRAD, NOVEMBAR 1958 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI + MESEČNIK

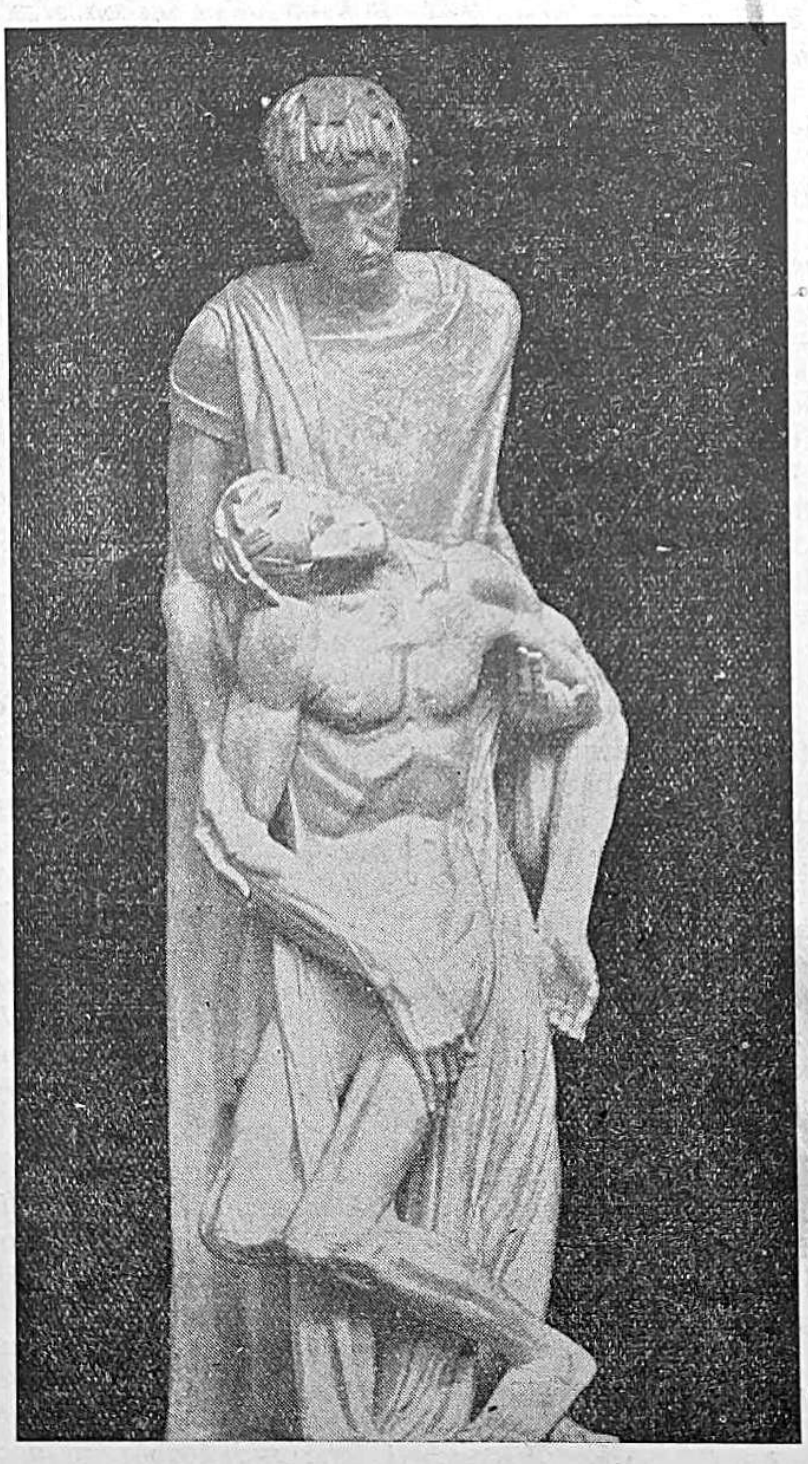

Ernst Hinckeldy: MILOSRDNI SAMARITANAC

Smilujte mi se! Imajte sažaljenja sa mnom, prijatelji moji, jer me je pogodila ruka Božja (Job 19, 21).

26267

NAŠA JE DOMOVINA NA NEBU

U posljednjem smo broju našeg časopisa spomenuli, da je sveti Pavao za vrijeme svog sužanjstva u Rimu poslao četiri nama poznate poslanice: godine 61. poslanice Kološanima, Efežanima i Filemonu, a godine 62. Filipljanima. Iz ove je Pavlove poslanice Filipljanima uzeto nekoliko redaka u misnom obrascu za 23. nedjelju po Duhovima (3, 17—21; 4, 1—3):

Braćo! Ugledajte se na mene i promatrajte one, koji žive po primjeru, koji imate u nama. Jer mnogi, o kojima sam vam često govorio, a sada vam i sa suzama kažem, žive kao neprijatelji Kristova križa. Njihov je svršetak propast, njihov je bog trbuh, a slava u njihovoj sramoti, jer teže samo za zemaljskim stvarima. A naša je domovina na nebu, odakle očekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista. On će po jakosti, kojom može sebi pokoriti sve, preobraziti naše bijedno tijelo, da bude jednako njegovu proslavljenom tijelu.

Zato, predraga moja i željkovana braćo, radosti moja i kruno moja, tako ustrajte, predragi, u Gospodinu. Evodiju molim i Sintihu molim, da isto misle u Gospodinu. A i tebe, vjerni druže, molim, pomozi onima, koje su se trudile u evanđelju s Klementom i drugim mojim pomoćnicima, kojih su imena u knjizi života.

1. Crkva u Filipima bila je posebno draga svetom Pavlu. To je prva crkva, što ju je on osnovao u Evropi, za vrijeme drugoga svog apostolskog putovanja. Pavao ni od koga nije primao nikakve nagrade za svoj apostolski posao, kako smo to već jednom spomenuli. No od Filipljana je iznimno primio neke novčane darove, dok je boravio u Rimu kao sužanj. Epafrodit, „kurir" Filipljana, donio je Pavlu takav dar i kad se, nakon teške bolesti, opet vraćao kući, Pavao mu je predao ovu poslanicu za svoju duhovnu djecu u Filipima.

2. U tekstu misnog obrasca možemo razlikovati dva dijela. U prvom dijelu sveti Pavao sebe i ostale dobre kršćane daje Filipljanima za primjer, te ih potiče, da mislima već sada žive u nebeskoj domovini.

Apostol Pavao više puta sebe samog daje svojim vjernicima za primjer, prema kojemu trebaju kršćanski živjeti. Mora da je revni Apostol zbilja svim silama i svom ljubavi svoga žarkog srca nastojao u svemu obdržavati Kristov zakon i žrtvovati se i preko mjere, samo da privuče što veći broj ljudi svom ljubljenom Učitelju. Stoga i može tako jednostavno pozivati i Filipljane, da se ugledavaju u njegov primjer i u primjer onih kršćana, koji žive po njegovu uzoru.

Neki su vjernici međutim zaboravili taj uzvišeni uzor, te su živjeli tako, da je to značilo ne priznavati Kristova križa, protiviti se tom križu. Već najstariji Pavlovi tumači drže, da su ti vjernici živjeli u udobnostima i raskoši, te nisu nastojali uskladiti se s Kristovom mukom i smrću, kako bi to morao biti cilj kršćanskog života. (Vidi u istoj poslanici 3,10). Ovakvi vjernici teže samo za zemaljskim stvarima, mjerilo i pravilo za njihov život je njihov trbuh. On je njihov bog, kaže sveti Apostol. Pavao govori o tim nedostojnim kršćanima sa suzama u očima, jer on i njih ljubi i htio bi, da se i oni spase.

Pravi će vjernici težiti za nebeskim stvarima, jer prava je naša domovina na nebu. Odande će nam doći naš Spasitelj. On će po velikoj svojoj svemogućnosti preobraziti bijedno naše tijelo, koje sada trpi zbog istočnoga grijeha, te će ono postati slično njegovom proslavljenom tijelu. Ta je velika nada za svakoga kršćanina izvor nerazorive radosti, bez obzira na sve životne poteškoće.

3. U drugom dijelu govori Pavao o nekim posljedicama gore iznešene nauke. Vidimo prije svega, koliko su mu vjernici u Filipima dragi. Potiče ih, da ustraju u dobru. Posebno opominje dvije kršćanke Evodiju i Sintihu, da budu složne u svom apostolskom radu. Iz ovoga doznajemo, da su već od prvih početaka kršćanstva i žene sudjelovale u apostolskom radu oko proširivanja Kristove vjere. Pavao preporuča svom vjernom suradniku Filipima, koji se po svoj prilici zvao Sizig, ove dvije apostolske radnice. Preporuča mu i sve one, koje „su se trudile u evanđelju zajedno s Klementom i drugim mojim pomoćnicima, kojih su imena u knjizi života".

Sveti je Klement vjerojatno kasniji rimski biskup. Drugih svojih suradnika Pavao ne spominje izričito, ali im daje ovu lijepu svjedodžbu: njihova su imena upisana u knjizi života. „Knjiga života" je slikovit izraz, koji označuje kao neki nebeski popis svih onih, koji će se spasiti. Sam Spasitelj veli: „Ali ne radujte se tomu, što vam se dusi pokoravaju, nego se radujte, što su vaša imena zabilježena na nebesima" (Luka 10, 20). Sveto Pismo Starog i Novog Zavjeta i inače često spominje tu „knjigu života". — Premda nitko bez posebne objave Božje ne može znati, da li će se sigurno spasiti, ipak se iz revnosti ovih Pavlovih suradnika može razborito zaključiti, da će, ako ustraju, postići nebesku nagradu.

POD MIKROSKOP OM I BEZ NJEGA

(Nastavak)

Na pisca je najviše djelovao „jezik pčele", to jest onaj čudnovati ples pčelica, koje negdje zateknu obilatu pašu meda i točno označavaju položaj tog mjesta, ali nije uspio, da to rastumači, premda on prvi ne vjeruje u *„neku mudru i misaonu vladu, koja bi sjedila negdje u uglu košnice"*, a ne vjerujemo ni mi, jer bi takovih vlada moralo biti, koliko i košnica u svijetu. Za to je dovoljna ona jedna mudra i misaona vlada, koju pisac kao materijalistički monista dakako ne spominje, a koja je za nas prvi članak Apostolskog Vjerovanja.

Ne mora ni jedna pčelica ili osica ili mrav imati intuicije i shvaćanja, čemu što služi. Dovoljna je mudra i misaona dispozicija onoga, koji je sve faktore i pojave u prirodi povezao tako da čine jednu cjelinu. Inače bi morali pripisati pamet i svakoj najmanjoj travici, a ne samo životinjama. Pisac priznaje, kako n. pr. *„insekti nalaze često u cvjetnim kaležima nekih biljaka preko noći ne samo prenoćište, nego i toplu sobicu"* (str. 111). Same naime biljke proizvode neku toplinu. Ima alpskih biljaka, koje toplinom svojom probijaju ledenu koru i na suncu se sunčaju.

Da živa bića u prirodi nemaju mudrosti, nego rade kao automati, dokazuju i primjeri, koje pisac navađa (str. 155). Osice grobarice svojim ubodom čine gusjenicu uzetom. Još živu ali uzetu odvuku je u jamicu, snesu u gusjenicu jaje i zatim jamu zatrpaju. Od toga rasporeda ne odustaju ni u kojem slučaju. Jedan znatiželjni učenjak, priča pisac, podmetnuo je više puta osici još jednu gusjenicu, u koju je neka druga osica već snijela jaje. I šta se dogodilo? Osica je svaki put nanovo iskopala jamicu, koju je već bila zatrpala. Kad je tu ugledala gusjenicu, koju je prije sama zakopala, zatrpala ju je ponovno i vratila se opet onoj podmetnutoj. Vidjevši nju instinktivno je osjetila potrebu da je zatrpa i ponovno otkopala jamicu, u kojoj je ponovno ugledala gusjenicu i ponovno je zatrpala i tako se to opetovalo svaki put, najbolji znak, da osica pri cijeloj toj proceduri ništa ne misli, nego postupa po unaprijed određenom nagonu.

Pisac spominje i slučaj sa poznatim biologom Fabre i nekom pčelom (Mörtelbiene), što gradi ćelije od ilovače. Fabre je probušio odozdo ćeliju, a pčela je, premda je vidjela rupu, uza sve to po određenom instinktu ćeliju napunila medom i peludom i položila jaje i sve odozgo brižno zatvorila, makar je vidjela, da je med dolje iscurio (str. 156).

Zato ne shvaćamo, zašto pisac na drugom mjestu naziva neke životinje, što imaju divne uređaje za prilagođavanje okolici, *„umjetnicima u prilagođivanju"* (str. 171). Tu je monistički Kredo nadjačao objektivnost istraživanja. Svakako on

sam prvi ne vjeruje, da su ribe platuše (Pleuronectidae) same izmislile onu u cijeloj prirodi najneobičniju pojavu selenja oči na jednu stranu, gornju, koja začudo geometrijski točno oponaša boje i mrlje u okolici, pa prema tome se tima ribama ne može pripisivati tako genijalnu napravu, koju još ni jedan ljudski um ni jedan umjetnik svijeta ni u snu ne može oživotvoriti. Tu je na djelu jedan veći umjetnik, kojega pisac ne voli spomenuti, premda vidi njegovo umijeće neposredno na djelu. Pisac na str. 169. izričito priznaje: *„Kudagod uperimo naš pogled u živu prirodu, svugdje nalazimo istu pojavu, čudnovato prilagođavanje živih bića njihovoj okolini"*. Ali se odmah ograđuje od logičnih posljedica tog priznanja: *„Mi ćemo se kasnije upitati, da li za to ima i kakavo drugo razjašnjenje osim misaonog Stvoritelja"*.... On na to pitanje ne daje i ne može dati zadovoljavajućeg odgovora. Ako sama ta bića nisu misaona, a pisac ne priznaje misaonog Stvoritelja, onda cijela priroda predstavlja za nj besmisao.

Pisac nas (na str. 215) vodi u mravinjak, gdje također ima štošta za divljenje i razmišljanje. Radnice su bez krila, mužjaci s krilima, ali ti pogibaju iza oplodnje kraljice. I samoj oplođenoj matici otpanu krila, jer su joj nepotrebna, kad ima jedini zadatak, da leže jaja. Svakako ne sjedi negdje u jednom uglu mravinjaka *„neka mudra i misaona vlada, koja naređuje, šta će se kad činiti"*, ali tu vidimo u akciji istu silu, koja čak i ispod zemlje u hermetički zatvorenim kukuljicama lakoćom stvara krila, koja će trebati budućim leptirima, pa se ne čudimo, cijeloj toj igri s krilima. Kako ne možemo mi sami sebi dati krila, ne mogu to ni životinje. Tu je potrebno priznati više sile i viši um. Makar ateist, pisac to indirektno priznaje: *„Mi ne kažemo sami sebi, kako moguće moramo ispasti ograničeni pred sudom još većih bića. Granice našeg shvaćanja su određene granicama naših sjetila. A priroda je bez granica"*. Tu je potreban mali ispravak. Ljudski razum nije utamničenik, koji ovisi o granicama sjetila. Polje spoznaje je beskrajno, makar nam je spoznajni kapacitet u usporedbi sa većim bićima ograničen. A gdje ima većih, ima i najveći, čije shvaćanje je za sve najsigurniji i najveći izvor spoznaje. Tu je umjesno ponizno prihvaćanje i onoga, što ne možemo shvatiti i razumjeti. I tako razumno rezoniranje dovodi učenjaka do vjere.

Mi mnogo toga ne možemo da shvatimo, što nam je tako rekuć na dohvatu ruke i što se tiče našeg vlastitog života i osobnog iskustva. Kada su nastale iz naših moždana slike iz doba naše mladosti, kako smo gledali svijet u prvim danima života (str. 142). Ne možemo sebi predstaviti ni ultravioletne zrake svijetla, koje svaka pčelica vidi kao posebne boje (str. 149). Mi možemo samo obilaznim fizikalnim putem da utvrdimo prisutnost tih tajinstvenih zraka (kao i bezbroj drugih), a ne možemo ni da stvorimo predočbu o tom, kako te zrake izgledaju u očima pčelice. Pa kad ne možemo shvatiti ni ono, što se odigrava u duši najnižih bića, moramo pogotovo biti jako oprezni i ponizni u procjenjivanju onoga, što zapažamo kao djelo viših bića od nas. U prirodi imamo zato više prilika.

Uzmimo kao primjer samo osjetilo vida.

Tek prije 400 godina napravili su fizičari prvu tamnu kameru sa rupicom. A gle, od postanka svijeta stvara „priroda" takav aparat najneznatnijim bićima. *Nautilusu* to nadomješta oči. Svijetlo, koje se kroz rupicu lomi, pada na niz osjetljivih vidnih živaca, gdje se stvara obrnuta slika predmeta u živim bojama. Ima i savršenijih organa za vid. Naše (ljudske) oči ne predstavljaju najsavršeniji oblik. O organima za vid kod raznih životinja dade se čitava knjiga napisati. Tu dobro dolazi piščeva napomena: *„Narav je jedan veliki čarobni vrt, pa ako ga hoćemo svega proći, ne smijemo se kod pojedinih lijeha predugo zadržati"* (str. 219).

Ali ipak se moramo na čas zaustaviti kod funkcije gledanja i sebi postaviti pitanje: Zar je sa lomljenjem zrâkâ kroz rupicu ili kroz leću sve rastumačeno? Na mrežnicu pada obrnuta slika vanjskih predmeta, ali sliku živo gleda i vidi jedan

centar u možđanima. Dokaz je tome činjenica, što prestaje vid, ako se prekine ž i v a c, koji sliku s mrežnice prenaša u možđani centar.

Slično je i sa sluhom. Zvučni talasi ne mogu proizvesti glazbenog užitka, makar je labirint i drugo sve u uhu zdravo i normalno, ako je prekinut slušni ž i v a c, koji cijeli proces prenaša u možđani centar. Tamo se u nevidljivoj točki odvija sve, što čovjek vidi i čuje. Tamo radi duša u duševnom prostoru. Spatium spirituale nije fraža. Jer priznati moramo, da je sam pojam jedne slike prostoran. Kako mogu u jednoj točki da postoje milijuni slika, što se u životu izmjenjaju, uskladištuju i nanovo po želji oživljuju u svoj svojoj ljepoti i prostornosti?

Zato opravdano piše naš autor, da su se *„u z a l u d t r u d i l i najmudriji ljudi, da do kraja shvate vezu između nadražaja živčanih ćelija u mozgu i svijesnog prostornog gledanja. Ljudski duh bi mogao biti skroz shvaćen samo od nekog višeg duha, a sam sebe ne može nikada shvatiti. Mi možemo tu vezu ustanoviti, ali duševni proces u toj stvari ostaje našem shvaćanju zatvoren"* (str. 142 i 143). Svakako je lijepo od pisca materijaliste, da uopće priznaje neke duševne procese i spominje neki viši duh. To je najbolji znak, da su materijalističke ljestve prekratke, da se popnu do najviših vidika spoznaje.

Tako slično i za pravi uzrok glazbenog užitka priznaje: „Das sind Dinge, über die manches kluge Wort geschrieben worden ist, von denen aber der letzte Scheier niemals fallen wird" *(„To su stvari, o kojima je mnoga pametna riječ napisana, ali s kojih zadnji zastor nikad ne će pasti")*.

Veličanstvena je pojava i osjetljivost njuha, koji osjeća miris izvjesnih čestica, koje su tisućumilijarditi dio grama! (str. 118).

Nema sumnje, da u prirodi ima živih bića s organima, koji su nama posve nepoznati i neshvatljivi. Shvaća ih samo onaj, koji ih ima. Samo što te organe nitko sam sebi ne može dati. Moć da okom osjetimo talase svijetla dužine 400 do 800 milijunitog dijela milimetra mogao nam je dati samo netko, koji pozna narav svih zraka i talasa svijeta. Pisac ga ne spominje, a mi znamo i zašto.

BIJELA GOSPA U LURDU

11. Što svjedoče vjernici

Bilo je nekako pod jesen godine 1908. U L i j e č n i č k o m u r e d u u Lurdu okupilo se više liječnika oko gospođe Marije B i r é iz Lukona, koja je tvrdila, da je bila slijepa i da je pred Spiljom progledala. Njezini su dokumenti govorili jasno: očni živci su potpuno uništeni! Međutim, ona je sada vidjela! Prisutan je i poznati okulist iz Ruena dr. Henrik L e n ê j. Na oftalmoskopu je pomnjivo pretražio njezine oči i ustanovio: atrofija vidnog živca. To je vrlo teška očna bolest, koju liječnici smatraju neizlječivom. Ali uza sve to, gospođa Biré je sasvim lijepo čitala i najsitnija slova, a dobro je vidjela i nadaleko. Bilo je čudno: obamrli vidni živci, a ona ipak — vidi!

Sutradan je opet ispituje deset liječnika s istim rezultatom: oko je mrtvo, ali vid je jasan i savršen! . . . Liječnici je salijeću pitanjima.

— Ama kako možete vidjeti, gospođo, a nemate p a p i l a? — ote se jednom liječniku neustrpljivo pitanje.

— Čujte, gospodo, ja ne znam govoriti vašim učenim riječima. Mogu samo reći ovo: gotovo šest mjeseci sam bila slijepa, a sada vidim. Što se mene tiče, to je meni dosta!

Bilo je dosta i za njezine ispitivače. Prepustit će vremenu, da reče svoje. I gospođa Marija se veselo vraća kući, u krilo svoje šestero djece, koji je primiše s neopisivim veseljem.

Mjesec dana kasnije tri okulista opet pregledaše gospođu Mariju. Ovoga puta nađoše, da je nestalo i one atrofije, živac je opet bio živ, a vid svejednako izvrstan. »Ozdravljenje je potpuno!« — tako su javili u Lurd. A kad je 20 godina kasnije predsjednik liječničkog lurdskog ureda dr. Valè pohodio gospođu Mariju Biré, njezin je vid bio jednako izvrstan kao i onoga dana, kad je u Lurdu progledala . . .

— To je meni dosta! — eto odgovora, što ga ponavljaju tisuće lurdskih ozdravljenika, i bez liječničkih uvjerenja i dokumenata! Oni vide, oni čuju, oni su zdravi, oni znadu, tko im je to dao, — pa šta ih se drugo tiče? . . .

Jednako je rekla i majka maloga Živka Lejdeta, kad liječnici nisu htjeli da joj dadu uvjerenje o liječenju njezina sina:

— Što nam je stalo? Mi imamo našega sina . . . zdrava i sretna. Svoj T e b e B o g a h v a l i m o mi pjevamo ovdje u kući, svaki dan!

Jest, tvrdo je uvjerenje vjernika u Lurdu, da im pomaže draga Bijela Gospa, koje se mramorni kip onako blago smiješi iz udubine, u kojoj je nekoć mala Bernardica gledala ž i v u i d i v n u dragu Gospu! Oni Je ne vide tjelesnim očima, ali oni osjećaju njezinu majčinsku ljubav i dobrotu i zahvalni su joj na njoj do konca svoga života.

Obično se lurdski ozdravljenici, ako samo mogu, vraćaju i poslije ozdravljenja u Lurd. Čini im se, da je ondje, pred onom svetom Pećinom ostalo njihovo srce, i dolaze da ga potraže, da se na njemu ogriju i da tako produže do novog povratka.

Komu nije poznat slučaj Gabrijela G a r g a m a? U prosincu 1900. nastradao je za jedne željezničke nesreće. Poslije 20 mjeseci bolnice bivalo mu je sve gore. Liječnici upozoriše njegove, da je kraj blizu. Njegova majka, žena žive vjere, pomislila je na Lurd. — Odvedimo ga tamo! Gospa može, Gospa je dobra, ozdravit će ga! ... Ali njezin Gabrijel nije imao vjere: već petnaest godina on nije kročio u crkvu!... No majčine su ga suze prisilile, da pristane na hodočašće. Strašno je bilo za nj ono putovanje! Prenosili su ga u nosiljci, trpio je neopisive boli.

U Lurdu su. Za vrijeme procesije s Presvetim Gabrijel leži gotovo sasvim bez svijesti, lica nepomična, studena i modra. Svetotajstveni Isus prolazi pokraj njega. Majka moli sa svim srcem... I upravo u času, kad je bolničarka mislila, da izdiše, on najednom otvara oči, podiže se na lakat, klone natrag, ali opet pokušava i — d i ž e s e! Paralize je nestalo, potpuno je slobodan u svojim kretnjama.

Povedu ga u Liječnički ured. Okružuju ga liječnici i novinari. »Pred nama je stajala avet, — piše jedan od njih. — Samo oči široke i uprte bijahu žive na onom licu uvelu i blijedu.

No Gargam bijaše zdrav! Mogao je jesti, mogao se kretati, u malo dana dobio je devet kilograma, i kad se vratio kući, liječnik Ministarstva pošta izjavio je, da može odmah opet nastupiti svoju nekadašnju poštarsku službu. A sa zdravljem tijela dobio je naš Gabrijel opet i zdravlje duše: bio je odsad gorljiv vjernik. I svake se godine vraćao u Lurd, da kao dragovoljni »brankardjè«, nosač bolesnika, služi kao milosrdni samaritanac svojoj bolesnoj braći... I bio je zdrav sve do smrti, kad ga je 1952., u njegovoj 83. godini, Marija pozvala u nebo...

**

Kad je govor o nosačima. b r a n k a r d j è, ne smijemo zaboraviti, da je to jedan od najkarakterističnijih i najupadljivijih pojava u Lurdu: vidite ih na svakom koraku; s onim svojim kožnatim poramenicama i kajišima, nužno moraju svratiti na se vašu pozornost. To vam je kao nekakav »slobodni Red« ljudi spremnih za bolesnike prinijeti bilo koju žrtvu. Imaju svoju organizaciju s preko 2000 članova i svojim predsjednikom, kojemu je dužnost da bude prvi u svakom poslu.

»Brankardjeri« pripadaju najrazličitijim društvenim položajima. Ima ih visoke gospode, generala, profesora, državnih činovnika, sudaca, namještenika, seljaka, radnika, privatnika, sa svih strana Francuske, a mogu biti i iz drugih država. Obvezuju se neko vrijeme svake godine provesti u Lurdu i biti pri ruci bolesnicima. Ne primaju za to nikakve plaće ili nagrade, a rade od zore pa do ponoći, pače više puta i dalje. Svaki nosač ulazeći u organizaciju dobiva malu knjižicu »pravila za nosače«. Posljednje od tih pravila kaže: — B r a n k a r d j è m o r a m o l i t i b e z p r e s t a n k a....

A njihov je posao vrlo naporan. Sastoji se poglavito u tome, da bolesnike prenose u nosiljkama — što je najteže — ili guraju u kolicima sa željezničke postaje u bolnicu, iz bolnice u kupatila, pred Spilju, na Poljanu ispred crkve Presv. Ružarija, natrag u bolnicu... Njihov počinak je vrlo škrto odmjeren, hrane se neredovito, treba da su uvijek spremni na svaki poziv svog predsjednika... Ipak ih nikad ne ćete vidjeti mrke i nezadovoljne. Među sobom se zovu »braćom«, a sa bolesnicima su nježni i pažljivi bez granica. Mnogi su od njih i sami bili nekoć teški bolesnici. Sad pokazuju svoju zahvalnost za dobiveno zdravlje pomažući drugima. Ujedno su živ poticaj na pouzdanje: — Ako je on ozdravio, zašto ne bih mogao i ja? — tako misli mnogi bolesnik gledajući svog »brankardjera« zdrava i krepka, a bio je možda bolesniji nego on...

Uz brankardjere posvećuju svoje godišnje praznike bolesnicima i »d o b r o v o l j n e b o l n i č a r k e«, kojih tako isto ima do 2000.

Već smo spomenuli u jednom od predašnjih članćića, kako se u Lurdu i između hodočasnika, pa dolazili ne znam s koje strane svijeta, pripadali ne znam kojoj narodnosti ili društvenom staležu, odmah s dolaskom u Lurd ili u isti vlak, koji ih vodi u Lurd, uspostavljaju najsrdačnije veze ljubavi, povjerenja, prijateljstva. Čini ti se, da je to jedna velika obitelj, u kojoj se svak za svakoga interesira, sretan, ako bilo u čemu može da drugomu pomogne!

Čini ti se, da u Lurdu prestaju sve granice, koje nažalost vani često rastavljaju ljude od ljudi u više puta neprijateljske tabore. Ovdje se ne pita, tko si i odakle si; jesi li u Lurdu, zna se, da si dijete Marijino i kao takovo imaš pravo na ljubav i pažnju sve ostale Marijine djece u tom sretnom kraju, gdje je nekoć Presveta Majka spustila svoju djevičansku nogu i pretvorila ga u mjesto milosrđa, milosti, utjehe i duhovne sreće...

To je eto živo s v j e d o č a n s t v o vjernika o Lurdu, o njegovim događajima, o njegovim ozdravljenjima, o njegovoj velikoj misiji u ovo naše vrijeme nesporazumaka i trzavica. Tu je mir, opći mir! Tu je uvjerenje, da i za sebe radiš, kad radiš za drugoga; da si i sam sretan, kad pomogneš drugomu do sreće; da si najbolje zaslužio ljubav nebeske Majke, kad si je pokazao svojoj braći i sestrama. Osobito b o l e s n o j i n e s r e t n o j svojoj braći i sestrama...

Zar i to nije čudesna pojava u ovom svetom Gradu Marijinu?

(Svršit će se)

Liturgijska stranica

ONI, KOJI IMAJU UFANJA

Vedar je kršćanski pogled na život i na smrt. To za nas nisu dvije stvari, nego jedan te isti život, proveden na zemlji i po smrti nastavljen u vječnosti. Već je sv. Ciprijan zapisao: »Rađamo se, da umremo, a umiremo da živimo«. Kad je Marta plakala za pokojnim Lazarom, Isus je tješi: »Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će« (Iv 6, 25). Od Isusa često ponavljanu istinu sv. Pavao ističe osobito Solunjanima. U prvoj im poslanici piše, kako ne će da se oni žaloste kao ostali (pogani), koji nemaju ufanja. »Jer ako vjerujemo, da je Isus umro i uskrsnuo, tako će Bog i one, koji su usnuli u Isusu, dovesti s njime« (4, 14). I od njih na koncu traži: »Tješite dakle jedan drugoga ovim riječima!«

Ovog je ufanja i utjehe puna naša liturgija za pokojne. Crkva je tako sjedinjena sa svojim Spasiteljem, da poput njega kod svake smrti kaže: »Ne plačite, ova osoba nije mrtva, nego samo spava« (Lk 8, 52). Zato svoja groblja od početka zove »koimeterijima, t.j. spavalištima«, gdje kršćani počivaju od svojih trudova (Otkr 14, 13), da jednom uskrsnu i tijelom. Kako je lijepa misna molitva, kojom Crkva u svakoj žrtvi moli za svoje pokojne članove: »Spomeni se, Gospodine, sluga i službenica svojih, koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i počivaju u snu mira. Udijeli, Gospodine, njima i svima, koji u Kristu počivaju, mjesto rashlade, svjetlosti i mira«. Pa kad se radi i o onima, koji su tako živjeli i umrli, da s pravom strepimo za njihovu sudbinu, opet nas nikada ne smije napustiti kršćansko ufanje u Božje milosrđe. Znamo, kako je sv. župnik arški utješio ženu samoubojice: »Dok je padao s mosta u rijeku, pokajao se je koliko je bilo dosta, da mu se Bog smiluje«.

Kad ne znamo, tko treba, a tko ne treba, moramo moliti za sve pokojne. Ako je to bila »sveta i spasonosna misao« u Starom zavjetu (2 Mak 12, 46), koliko je više nama, koji smo s pokojnima sjedinjeni u jednom općinstvu svetih, pa možemo izmjenično jedni drugima darivati molitve. Svaka je naša molitva uslišana prema tome koliko ufanja sadrži, ali posebno za pokojne moramo i možemo moliti puni ufanja. Njihovo je spasenje već osigurano, ako se nalaze u čistilištu. Za one, koji su osuđeni na vječne muke, uzalud je moliti, ali kako mi ne znamo, je li tko tako nesretan, moramo za svakoga moliti. U slučaju, da dotičnoj duši više ne treba, jer je u raju, ili joj ne koristi, jer je u paklu, naša molitva nije ipak beskorisna, jer ide u opće blago Crkve, a i nama sigurno u svakom slučaju pomaže.

Tim raspoloženjem molimo za pokojne uvijek, pa i sada o dušnom danu. Značajno je Crkva ovaj dan spojila s blagdanom Svih svetih. U svojem časoslovu kažu svećenici i redovnici (barem kad zajedno mole): »Danas je spomen svih vjernih mrtvih. Iza kako je zajednička dobra Majka Crkva nastojala, da prikladnim hvalama proslavi sve svoje sinove, koji se već raduju u nebu, odmah čini sve, da zagovorom kod Gospodina i Zaručnika Krista pomogne i svima onima, koji još jauču u čistilištu, da bi što prije mogli stići u društvo nebeskih građana«. Jedna su dakle braća već posve sretna zauvijek, a druga će biti skoro. Blago nama, kad im svojim molitvama i dobrim djelima možemo pospješiti taj čas! Oni će u vječnu sreću sigurno stići, pa prema tome za njih ne molimo žalosnom tjeskobom, nego radosnim ufanjem. I u tome se moramo razlikovati od onih, koji nemaju ufanja.

U vezi s ovim dobro je, da svi vjernici prihvate još jednu misao. Kod nas se najčešće naručuju sv. Mise za pokojnike. Malo je nezahvalnika, koji se barem svojih najbližih ne bi sjetili sv. Misom na dan njihove smrti ili kojom drugom prigodom. Ali ne tražimo od svećenika, da za svakoga pokojnika misi u crnom ruhu. Kad bi svećenici htjeli udovoljiti svim tim željama, malo bi kada i misili u drugoj boji. Ima mnogo dana, kad Crkva ne dozvoljava, da se misi u crnom ruhu, ali i u t.zv. slobodne dane sasvim je dovoljno, da svećenik namijeni sv. Misu za pokojnika. Što njemu i svima koristi, to je Isusova i naša žrtva, a ne ruho i koja posebna molitva. Više od deset stoljeća Crkva nije ni upotrebljavala u liturgiji crnu boju. I sada je isključuje od onih predmeta, koji su u neposrednoj vezi s presv. oltarskim Sakramentom. A značajno je, da se i sam dušni dan, kad padne na nedjelju, kao ove godine, prenosi u ponedjeljak. Kad je crnina znak žalosti, oni koji imaju ufanja i s radosnim su ufanjem sjedinjeni sa svojim pokojnima, ne će insistirati na crnini u liturgiji. Za svećenika i za vjernike, koji prate sv. Misu, puno je bolje, kad se služe i za pokojne svetačke ili zavjetne Mise, ili se i preko tjedna ponavlja tako značajna nedjeljna Misa. I pokojniku će koristiti zagovor dotičnoga sveca i jače će doći do izražaja svijest o općinstvu svetih.

Najčvršća podloga našega ufanja je naša veza s Kristom, Glavom cijeloga otajstvenoga tijela. Budimo dakle široka katolička srca i kad molimo i kad naručujemo sv. Misu. Nemojte misliti, da Bog mjeri našom mjerom, a sigurno ne će to učiniti, kad je ta mjera uskogrudna i previše osobna. Zato nam i naši dragi pokojnici poručuju, da mislimo ne samo na njih, nego na sve. Kad izvršimo ono, što od nas traži pravednost i zahvalnost, još uvijek treba da je u nama mnogo mjesta za ljubav, koja se svemu nada (1 Kor 13, 7). U toj vjeri, ufanju i ljubavi učinit ćemo sve, što možemo, za sve pokojne, za sve duše u čistilištu. A osobito ne ćemo zaboraviti ni na potrebe Crkve, koja se bori, i na one njezine članove, uključivši dakako i sebe, koji još nismo sigurni za svoje spasenje. Jer naše se kršćansko ufanje ne odnosi samo na pokojne, nego i na žive. U tom duhu dakle molimo i barem koji put naručimo sv. Misu za potrebe sv. Crkve, za nakane sv. Oca, naših biskupa i svećenika, za obraćenje grešnika i sl.

A svakako se kod svake sv. Mise, kad vidimo svećenika, da tiho moli sklopljenih ruku, prije pretvorbe molimo za sve žive, a poslije pretvorbe za sve pokojne. Takva će molitva biti plod ufanja, a ujedno i najjače sredstvo, da to ufanje u nama sve više raste, dok se ne pretvori u vječno posjedovanje Boga i Božje blaženstvo, koje ćemo uživati sa svima nebeščanima.

BOJIŠTE VJEČNOGA KRIJESA

Dio prvi: Kula na dvercima

I

Sinoć je još bio jučerašnji dan svetoga Kalista, godine po Spasu tisuću trista osamdeset devete. Još sinoć je ronila u sneno grimizno i zlatno nebo — sa vrha kule na Dvercima — kraljičina zastava. Vijorila je zaštitnički nad njima sitim, spokojnim. Lepršala je za vječna vremena.

Od sinoć — vječna vremena nisu potrajala ni čitavu noć.

Nitko nije slutio ništa. Bili su pijani od zelinskog vina, umorni od žena. O porazu na Savi, ludom slučajnošću, nisu doznali pravovremeno.

Prve trube opasnosti stigle su od Laške Vesi i odmah zatim od Ribnjaka. To je značilo da je kasno za sve.

Kanonici nisu dali otpora, dakako. Dva nedograđena tornja katedrale ukrasila su svoje ravne vrhove stijegovima Horvata, Paližne i Tvrtka Bosanskg. Kaptol je likovao nad srušenim zastavama zatočene Marije Anžu, hrvatsko-ugarske kraljice. Zlatni ljiljani na razderanoj modroj svili bili su gaženi ratničkim čizmama u prašini Kaptolskog trga pred katedralom.

Bilo je to u kasnoj noći, bijeloj od mjeseca.

Kaptol, gledan sa Griča, uskipjeo je živahnim životom mravinjaka. Valovlje, more vojske zapljuskivalo je obalu mutnog potoka, što protječe pod Gričem. Medveščak je pjenio od travanjskih kiša, ali nije zaustavio razliveno jezero ratnika sa Kaptola.

— Smrt krvavoj kraljici! Smrt njezinim slugama na Griču!

To već više nije bio početak. Dalo se naslutiti konac.

Bosanski konjanici, slavonski plemići, vitezi hospitalci svetog Ivana — srnuli su prema gričkoj utvrdi na brijegu.

Potok je bio zaštita. Pjenio se mutnim srebrom u mjesečini. Na Pisanom mostu blještali su mačevi crveno, istrgnuti iz mesa laščinskih i građanskih kmetova. Kmeti nose oružje, ali nemaju oklopa, ni kacige. Pisani most ne treba oličiti već godinama: krv se upije i daje mu boju.

II

Prošla noć — krvavi pečat prolaznosti.

Zastava pod kojom se divlje rušilo i gazilo sad je i sama zgažena. Na puteljcima, u prahu i blatu, u tamnocrvenom potoku.

Od prošle noći obojen je i potok.

Obojeni su bili i vatreni oblaci što su letjeli preko mjesečeva zlatnog oklopa, nad tornjevima-habernicima.

Utvrđena gradska vrata pod kulama škripala su lancima i drvenim mostovima, što su se dizali i spuštali kao crna krila grada, koji bi htio uzletjeti iznad ludog pokolja.

Kamenita vrata prosula su niz brijeg njih, site, umorne, kraljičine ratnike, a uz njih i njezine vjerne gričke građane. Isto tako i kmetove grada Griča. Kotrljale su se na ramenima njihove žive glave, u trku, niz brijeg, sa bljeskom mačeva, kopalja, sjekira iznad sebe. Kotrljale su se te glave, mrtve, oko mlinova na obali, na Pisanome mostu i u pjeni Medveščaka.

Druga bitka nikada nije ista kao prva. A ovo je bila njegova druga bitka. Pod kraljičinim stijegom, pod zapovjedništvom bana Ladislava od Lučenca.

Prva bitka mladom ratniku je mjesečarski zanosna. Obično donosi smrt, ili ludu sreću koja i u porazu vidi pobjedu. Pobjedu spašene glave.

Moguće polazak u drugi boj posjeduje nešto iz prvog boja. Samo polazak. Do susreta. A onda sve što nailazi već je poznato, strahovito, neumitno. Ruke obterećene željezom uzmahuju po iskustvu, po navici. Bez mnogo straha, sa mnogo gađenja. Ruke se brane, ruke napadaju, ruke su obojene: vlastita krv i tuđa. A glavu od trenutka do trenutka čuva kaciga ispod koje curi znoj i prazno bubnjaju misli, koje ne liče na misli.

Glasovi protivnika su podmuklo režanje vukova i urlik lješinara. Promukli, prijeteći povici suboraca naviještaju protivnikovu propast i smrt. Oni su ohrabrenje i utjeha. Utjeha koja potiče na ubijanje. A što je u tomu utješno?

Tko pamti već sutra sve razbijene kmetske glave i glave građana Griča?

Tko pamti sva mrtva, krvava lica ugarskih i slavonskih plemića, koji umriješe pod utvrdama Griča za Mariju od plemena Anžu, hrvatsko-ugarsku kraljicu, zatočenu negdje daleko, preko sedam gora, u tvrdi koju zapljuskuje Jadransko more?

Ipak, zapamtio je mladi gospodin Cvjetan prvo:

mrtvo tijelo, prevješeno preko ograde Pisanoga mosta. Tijelo u kojem je živjeo jedan dio njegove vlastite duše. Desetnik Stjepko Lipovački, jedinac-baštinik grada Lipovca na visokom zagorskom brijegu. Malen grad, ali ljepši od Okića. Ne vidi se, skriven u gustoj šumi, dok mu ne dođeš na domak. Ostat će pust grad Lipovac.

Drag prijatelj mladom gospodinu, kao brat Ivan u rodnom gradu Velimu. Bojovni drug; hrabrost mu je lepršala oko ramena, poput nevidljivih užarenih krila. Veselje je sipao riječima, očima i osmijehom na blještavim zubima mladog vučjaka.

Pio je i pio, a noge su mu ostajale čvrste kao stabla. Besramne žene iz iličkog Podgrađa trgale su kose s glave jedna drugoj zbog desetnika. Gradski sudac im nije mogao ništa, jer ih je zaštićavala vojska. Sudac je čeznuo za danima mira: bludnici drhte pred plamenom lomače i kaznom smrti u dubokim valovima Save.

Ostat će opustjeli Lipovac i zlato u njemu. Ostat će rijeke neispitog vina. I ostat će zablenute besramnice iz Podgrađa.

Drugo je zapamtio mladi gospodin Cvjetan:

noć je sjekla kosom smrti, srebrenom od mjesečine oko sjajnih kaciga i očiju slijepih od krvi. Sjekla je nad pancirima i sedlima, sve do pozlaćenih ostruga. Zalivala je obilno krvavim daždom pruće, blato, potok i žabe na obali Medveščaka.

Vrela rosa prokletstva škropila je opet da se upija u zemlju i da dozori nesretnom žetvom.

Osim poraza nešto drugo je smrzavalo dušu mladoga gospodina Cvjetana.

Ne može se razumjeti prošla noć: krvavi pečat prolaznosti.

III

Kada te protivnik ulovi živog, on te ubije ili zatvori među vlažne zidine, u podzemlju kule. To su (skoro uvijek) vrlo visoke kule sa čijeg se vrha vidi nadaleko. Iz njihovih podruma se ne vidi ništa. Ni dan, ni noć. To su ohole i strašne kule.

Cvjetana je dopala kula na Dvercima.

Oko nje kruže golubovi svjetlucavih krila. Nad nju se naginju sunčane maglice. Na njoj se viju gorde zastave od svile sa grbovima banova i kraljeva. Ona gleda gospodujućim pogledom, sa vrha Griča, ispruženu savsku dolinu. I bijelu traku rijeke u daljini.

Kada te protivnik zatvori u kulu, onda prijateljuješ sa smrti, pa — premda je samo čekaš iz daleka — osjećaš je živo uza se.

Sve što je bilo jučer, prekjučer, prije poraza, kao da je bilo prije tisuću godina, ili nikada. Jer od toga sad nije ostalo ništa. Možda krpa od zastave na nečijoj gnojnoj rani od nečiste strijele. Ili u pljesnivu kutu, u mreži paučine, zaboravljen komad pergamene:

„Ladislaus de Lossconch, capitaneus generalis regnorum Sclauoniae, Dalmatiae, Croatiae, banusque Zeurini. Prudentibus et discretis viris iudicibus et iuratis ac universis habitatoribus montis Gresscentis prope Zagrabiam, salutem..."

Gdje je sada vrhovni kapetan i ban Ladislav od Lučenca, koji na zabačenoj pergameni tako lijepo pozdravlja mudre i vjerne stanovnike Griča?

Neće doći i neće otvoriti željezom okovana vratašca na tamnici mladoga gospodina Cvjetana, u podzemlju kule na Dvercima.

— Nastavit će se —

IZ KATOLIČKOG SVETA

Američki franjevac Juraj Rudrof iz Sirakuze u SAD, radi kao dušebrižnik već od 1948 u Engleskoj. Za 10 godina uspeo je skupiti preko pola milijarde dinara za izgradnju crkvenih objekata. Njegovom je zaslugom mogla biti posvećena crkva sv. Klare u Mančesteru, koja je sama stajala 200 miliona din.

Organ »Lige slobodnih mislilaca« u Poljskoj žestoko je napao kardinala Višinskog, primasa poljskog. Pamflet naziva kardinala neprijateljem demokracije, pošto hoće velikim verskim svečanostima i nutarnjom obnovom slaviti 1000 godišnjicu pokrštenja Poljaka i njihove državne nezavisnosti.

Žrtvovale ferije. Pedeset devojaka iz viših škola u Rhein- Hesse u Nemačkoj već je prošle godine otišlo na rad po selima umesto na ferije, kako bi seljankama pomagale. Ove se godine ta akcija proširila, pa je na njoj učestvovalo mnogo više devojaka. Za svoj posao one su dobile samo stan i hranu te novac za pokriće putnih troškova.

Za Edit Štajn. Preko 1000 katoličkih učitelja u Nemačkoj potpisalo je na svetog Oca molbu, da se Edit Stein, u karmelskom samostanu č.s. Terezija Benedikta od Križa proglasi blaženom. Edit Stein je bila Jevrejka, ali prešla je na katoličku veru i postala karmelićanka. Nakon devet godina strogog redovničkog života, 1942 godine nacisti su je odveli u koncentracioni logor te je ubili u gasnoj komori.

Laička država. Obzirom na to što novi francuski ustav predviđa laičku republiku, kardinal Gerlier, primas Francuske, dao je važnu izjavu. — Ukoliko izraz »laička država« znači da država na svom području sama upravlja nad svojim građanima u vremenitim stvarima, protiv toga nema prigovora. Crkva se ne želi mešati u čisto politička, ekonomska i društvena pitanja. Ako dalje, izraz »laička država« znači da moderna država dozvoljava svim konfesijama slobodu ispoljavanja svog verskog uverenja i crkveni rad, i to je saglasno s učenjem Crkve, koja uči da mora svako slobodno prihvatiti pravu veru te da u datim prilikama ne može tražiti drugo, nego slobodu da vrši svoju veliku misiju koju je primila od Krista. Ako međutim »laička država« znači jednu materijalističku bezbožnu doktrinu o ljudskom životu i društvu, takav politički sistem upravljanja, koji bi nametao ovu

ideologiju svojim službenicima, školama, konačno čitavom narodu, onda bismo se morali svim snagama podići protiv takvog ustava i osuditi ga u ime pravog poslanstva kako države tako i Crkve. — Kad smo već jednom proživeli strašan rat koji je tražio toliko žrtava, da bismo se oslobodili totalitarnih ideologija, bilo bi nemoguće tražiti od Francuske da prihvati takvu »laičku državu«, pošto bi to vredalo savest i sahranilo svaku nadu na nacionalno jedinstvo. Ako »laička država« znači da država nije podređena nikakvim moralnim propisima te da ne priznaje nikakav viši zakon od svog vlastitog interesa, onda bismo morali kazati da je takvo mišljenje opasno, nazadno i pogrešno. Opasno je, pošto opravdava svaki prestup despotizma i pravo pretvara u diktaturu. Nazadno je, pošto vodi do poganskog shvaćanja države, kakvog nas je kršćanstvo oslobodilo. Moderno pravno shvaćanje zaštićuje prava pojedinca od zloupotrebe svemoćne države. Pogrešno je, pošto gola legalnost ne može zameniti moral i pravo.

U Francuskoj umire godišnje 200 000 osoba od sifilisa. Za poslednjih 10 godina umrlo ih je od te bolesti 1,5 miliona, koliko ih je umrlo za vreme prvog svetskog rata. Uz to treba primetiti da je zbog sifilisa bilo onemogućeno 2,5 miliona porođaja. Kad bludni greh prouzrokuje toliko zla već na čovečjem telu, koliko više tek na duši.

Za veronauku. Poljski kardinal Višinski je izdao početkom nove školske godine pastirsko pismo, u kome je pozvao roditelje da traže po školama veronauku za svoju katoličku decu. Sloboda vere, izjavljuje kardinal, zagarantovana je u ustavu. Katolički roditelji tražeći veronauku za svoju decu, samo se bore za svoja ustavom zagarantovana prava. Primas upozorava roditelje na budnost, pošto postoji jedna »Organizacija za svetovnu školu« gde je u školskom planu veronauka isključena.

Isusovci su slavili ove godine 50 godišnji jubilej svog obnovljenog rada u Japanu. Kako su se ponovo otvorila kršćanskim misionarima vrata u Japan, isusovci su se vratili u Japan tek 1908 godine. Trenutno radi u toj zemlji 376 isusovaca iz 25 zemalja, a i broj domaćih je lep. Od svih su najbrojniji nemački isusovci koji vode univerzitet »Sofija« u Tokiju, visoku školu za muziku, tri više škole, a opskrbljuju kao duhovni pastiri 30 crkava, naročito u okolini Hirošime i Yamaguchi.

Problem nemačkih biskupa. 21 avgusta nemački su biskupi u Fuldi zaključili svoju ovogodišnju konferenciju. Još uvek je pastva među proteranim i prebeglim Nemcima u protestantskoj sredini ozbiljan pastoralni problem. Samo u biskupiji Hildesheim nedostaje 900 crkava. Škole i druge prostorije moraju služiti u liturgijske svrhe. U logorima živi još 400 000 Nemaca. Biskupi pozivaju vernike da prilozima pomažu bolesne i gladne u svetu, kao što se njima u prvim godinama posle rata pomagalo. Biskupima leži na srcu pastva za strance u Nemačkoj kao i za Nemce u inostranstvu. Upozoravaju vernike na opasnosti koje krije u sebi materijalno blagostanje. Opominju na opasnosti koje prete zbog podeljenosti Nemačke.

Hamburg dobio prvu katoličku gimnaziju. Ovaj lučki grad na severnom moru ima većinom protestantsko stanovništvo, katolici su u manjini. No, oni imaju već od 1832 godine svoje osnovne škole. Sada radi tamo 14 katoličkih osnovnih škola sa 5 500 učenika. Za 900 srednjoškolaca otvara se jedna ženska i jedna muška gimnazija sa pravom javnosti. Gradske školske vlasti ne čine katoličkim školama nikakve smetnje.

Kontemplativni život u Indiji. Dva Engleza, jedan trapist a drugi benediktinac, osnivaju u Gacu, na granici južnoindijske državice Kerala, nov kontemplativni samostan siromalabarskog obreda. Obojica su već prešli u taj istočni obred, primili u red dva novaka, a preko deset molbi za prijem još čeka na rešenje. Samostansko imanje od 50 hektara poklonio je neki katolik siromalabarskog obreda u tu svrhu da se obnovi monaški život u Indiji.

U Odesi (SSSR) još je uvek otvorena katolička crkva sv. Petra, samo što od 1945 godine nema više katoličkog svećenika. Graditelj ove crkve kao i školskog zavoda p. Avgust Maniglier iz Kongregacije asumpcijonista umro je 19 avgusta o.g. u visokoj starosti. Imenovani pater je radio pod carevima 13 godina, a pod boljševicima tri godine.

Konferencija anglikanskih biskupa u Lambethu je završena. 130 biskupa, pretstavnika anglikanske crkve, većalo je gotovo 6 nedelja. Podnesena je bila 131 rezolucija, pročitani izveštaji raznih komisija i objavljeno zajedničko pismo. Svet, koji je interesom pratio rad konferencije, posvetio je najviše pažnje stavu konferencije u pitanju ograničavanja poroda. Predložena rezolucija je dozvoljavala antikoncepcijska sredstva u datim prilikama. Konferencija nije dala sasvim jasan odgovor, ali komentatori smatraju da je konferencija prećutno odobrila rezoluciju. Kenterberijski nadbiskup Dr Fisher je na konferenciji za štampu nastojao ublažiti loši utisak osudom egoizma koji supružnike često vodi do zloupotrebe braka. Katolička Crkva nedvosmisleno osuđuje kako pobačaj tako i upotrebu antikoncepcijskih sredstava. Međutim valja priznati da je pitanje prenapučenosti u mnogim nerazvijenim zemljama teško te da su potrebni ozbiljni napori svih faktora da se obezbedi dovoljna ishrana.

Ibos- afrički Irci. Kao što su bili Irci kršćanski misionari u Zapadnoj i delomično u Srednjoj Evropi, tako su danas u Nigeriji pripadnici plemena Ibos pravi misionari među drugim plemenima ove velike zemlje. Pošto je njihova pokrajina siromašna, oni su prisiljeni tražiti kruha izvan granica svoje uže domovine. Kudagod dolaze, svuda su misionarima najbolji saradnici i pomoćnici.

Prema oltaru. Biskupijski proces za proglašenje blaženim fatimskih vizionara Franje i Jacinte Marto priveden je kraju. Njima i Luciji, koja još živi u samostanu karmelićanki, ukazivala se 1917 godine Majka Božja.

SAD imaju oko 170 miliona stanovnika, od kojih 104 miliona pripada nekoj verskoj zajednici. Protestantskim sektama pripada 58 miliona, katoličkoj Crkvi 36 miliona, jevrejskoj religiji 5,5 miliona, pravoslavnim crkvama 2,5 miliona, a oko pola miliona raznim drugim grupama.

Švajcarska igra sve veću ulogu u katoličkim misijama. Prošle godine 136 Švajcaraca ostavilo je domovinu i otišlo u misije, od kojih 70 prvi puta. Misijski kružoci po višim školama i univerzitetima imaju čvrstu podlogu i donose divne uspehe.

Poklon. Nacionalna biblioteka u Taipehu na Formozi poklonila je Vatikanskoj biblioteci 1700 kineskih knjiga naučnog i literarnog sadržaja u znak zahvalnosti. Prilikom predaje poklona u ruke kardinala Tisserant-a izražena je želja, neka Sveta Stolica nastavi radom na kulturnom sporazumevanju svih naroda.

Udruženje direktora privatnih škola u Kerali poslalo je pretsedniku Indije Rajendra Prasadu pretstavku u kojoj traže zaštitu protiv zvaničnih državnih udžbenika koji su dosledno boljševistički i time zavode omladinu od ideala koje usvaja indijski ustav.

U Nursiji, u blizini Perudže, 24 avgusta svečano je proglašen zaštitnikom Evrope i zapadnog sveta sv. Benedikto. U pročitanoj se buli veli da je sv. Benedikto živeo u vrlo nemirno vreme seobe naroda. Svojim mudrim radom spasio je najveća dela klasika od uništenja. U benediktinskim samostanima Evrope očuvali su se brojni skupoceni rukopisi i prepisi starih dela. Proslavi je prisustvovalo mnogo odličnih crkvenih i političkih ličnosti.

Meksiko. Porast stanovništva u toj srednjoameričkoj državi najveći je na svetu. Na 1000 stanovnika dolazi 50 porođaja. Meksikanke su ove godine dobile pravo glasa. Oko 5 miliona dece pohađa školu. Mnogi bezemljaši su dobili obradivu zemlju.

Madagaskar je najveće ostrvo u Indijskom okeanu. Politički nalazi se pod francuskom upravom. Njegovo stanovništvo broji preko 5 miliona. Prosek porođaja iznosi 36 na 1000 stanovnika. 37% stanovništva mlađi su od 10 godina. Oko četvrtina stanovnika je katoličke vere. Porast svećenika zasad ne ide u korak s porastom stanovništva.

Irak je mala arapska republika u nekadašnjoj Mezopotamiji između znamenitih reka Evfrata i Tigrisa. Njena je površina velika kao čitava Francuska, ali ima samo 6 miliona stanovnika. Na severu žive Kurdi, neko indogermansko pleme sa svojim jezikom, kojih ima nešto i u Turskoj i u Iranu. Od 200 000 iranskih katolika većina pripada kaldejskom obredu. Posle teških sukoba između dva rata oni su postali politički ravnopravni. Njihov patrijarh dekan je iračkog senata. Dosadašnji patrijarh Jusuf VII je umro, a novi patrijarh će se već birati po propisima novog crkvenog prava za istočnu crkvu, koji je bio proglašen 25 marta 1958.

Filipini. Udova pokojnog pretsednika filipinske republike Medđeseja vrlo je aktivna radnica u katoličkoj Akciji. Prilikom posvete države Srcu Isusovu, ona je u ime svoga muža pročitala posvetnu molitvu. U novije vreme ona je na godišnjoj skupštini pretstavnika katoličke Akcije pozvala žensku katoličku omladinu na aktivan katolički život po kršćanskim načelima.

Holandija. 61% državnog budžeta za školstvo troši se na privatne verske škole, a ostatak za državne neutralne škole. Slično kao i u Belgiji, manji broj učenika posećuje neutralne škole, pa su stoga i troškovi za njih srazmerno viši. Jedan učenik u neutralnim školama košta državu godišnje 344 forinte, a u katoličkim 311. Na univerzitetima troškovi pokazuju veću razliku. Jedan student državnih univerziteta košta državu 4 561 forint, dok na katoličkim samo 1 232 forinta.

Kvemoj je pribrežno kinesko ostrvo koje je u središtu svetske pažnje. Ono ima 45 000 stanovnika, od kojih samo 400 katolika. Njihov svećenik je francuski kapucin p. Bernardo Duretto, star 52 godine. On je ranije radio u Kini, bio izvesno vreme u zatvoru, posle proteran iz Kine, pa se nastanio na Kvemoju, gde je već sagradio u toku 4 godišnjeg rada crkvicu koja je sada zbog granata razrušena. Taj misionar je jedini Evropejac na tom ostrvu.

Papa o upotrebi narkotičnih sredstava. Prilikom kongresa koji je sazvao neuro-psihičkiapotekarski zavod u Zürichu, a zasedao je u Rimu, Papa je u audijenciji govorio o uživanju odnosno davanju narkotičnih sredstava za ublažavanje bolova. Sveti je Otac rekao da je dozvoljeno upotrebljavati sredstva za ublaženje bolova, iako se može predvideti da će to skratiti život. Međutim ta se sredstva moraju davati pod strogom kontrolom, kojom se isključuje svako prekoračenje mere. Davanje injekcija sa ciljem da se ubrza smrt, jest i ostaje nedozvoljeno ubistvo bolesnika.

Francuska je odlikovala Nemicu gđu Stadler legijom časti za neumoran rad kojim je pomagala i spasavala francuske logoraše u Bavarskoj. Isto tako odlikovanje primio je neki nemački oficir, komandant nemačkih trupa u Saint- Brieuc.

Ceilon. Ova divna južnoazijska zemlja ima mnogo poteškoća zbog jezikovne, rasne i verske podeljenosti. Među budističkim boncima, kojih ima u zemlji do 100 000, jaka grupa zauzima vrlo ratoboran stav prema ostalim verama: hindusima, muslimanima i kršćanima. Svojim pripadnicima govore da Ceilon pripada isključivo budistima te da treba sve druge proterati odnosno ubiti. Pod takvim huškanjem nije čudo što su izbili neredi u kojima su budisti 20 000 ljudi lišili svake imovine a 300 ubili. Pretsednik sadašnje vlade Banderanaike, koga inače ovi ekstremisti podupiru, osuđuje takvo postupanje.

Brazilija i franjevci. Prvi katolički svećenik koji je stupio na brazilijansko tlo, bio je franjevac. Prva dva mučenika u toj zemlji bila su isto franjevci. Prvi veliki kontemplativac, graditelj pustinjačkog doma, koji se diže iznad pristaništa

Viktorija, opet je franjevac Pedro Palacios. Samostan Olinda bio je rasadište franjevaca po Braziliji. Franjevci su utisnuli značajne crte brazilijanskoj kulturi. Krajem 19 veka nemački su franjevci obnovili život brazilijanske franjevačke provincije. Svršetkom 1957 Brazilija je slavila uspomenu na dolazak i rad franjevaca u svojoj zemlji.

Treći slepac — svećenik. Krajem avgusta u Uruguyana u Južnoj Americi bio je posvećen za svećenika Luciano Brod, koji je potpuno slep. Već kao dete on je izgubio prvo oko, a drugo u trećoj godini bogoslovije. Kad je naučio brajovu azbuku za slepce, zamolio je svetog Oca za dozvolu da može produžiti studije i postati svećenik, što je i dobio. — Prvi slepac bio je posvećen u Francuskoj 1929; drugi u Nemačkoj 1948 god.

Verski život u Rusiji. Šest američkih protestantskih i jevrejskih verskih pretstavnika boravilo je više nedelja u SSSR. Videli su kako se u nekim većim crkvama svake nedelje krsti po 250—300 osoba. I poneki članovi partije davaju krštavati svoju decu.

Sin krstio roditelje. U Ist Liverpul, SAD, Josip Rushton je uoči ređenja za svećenika krstio svoje roditelje. Mladomisnik se obratio na katoličku veru još kao student u Hai skul. Prvu pričest njegovi su roditelji primili iz ruku sina mladomisnika.

Anđeo Gospodnji. U poruci upućenoj Marijanskom kongresu u Lurdu, Papa je izjavio da moramo svi odlučiti da nećemo slušati glas zvona za anđeoski pozdrav, a da se ne bismo obratili Majci Božjoj te molili za mir i za velike nakane Crkve. — Kažu da se najpre počelo zvoniti ujutro i uveče za anđeo Gospodnji u francuskom gradu Sainionge. Kad je Papa Urban II 1096 propovedajući krštaški rat došao u taj grad i primetio taj pobožan običaj, on je naredio da se i u drugim gradovima uvede. Polagano se taj običaj proširio po čitavoj Crkvi. Povodom slavne pobede nad Turcima u Beogradu 1456 godine papa Kalisto III je naredio da se i upodne zvoni Anđeo Gospodnji.

Indijska delegacija kod UNO ima već trećeg katolika u svom sastavu; i to katoličkog narodnog poslanika Kottukappilly-a. Ranija dva katolička delegata su bili Gilani, pretsednik katoličke Akcije u Novim Delhima, te isusovac d' Souza.

Belgija. Tehničke katoličke škole imaju ove školske godine 15 000 učenika više nego prošle, a srednje škole 10 000 učenika više nego prošle.

U Anžeru u Francuskoj održavao se od 9—15 septembra kongres za koralno pevanje. Oko stotinu stručnjaka za koralno pevanje učestvovalo je u radu kongresa. Proučena je bilanca 100 godišnjeg istraživanja gregorijanskog korala, kojim je otvoren put poznavanju gregorijanske melodije i njene interpretacije.

U Maestrichtu zaređena su bila dva madžarska izbegla isusovca za svećenike. Obojica su određeni za misije u Indoneziji.

Međunarodni biblijski kongres za proučavanje novog zaveta održao se u Strasburgu. Sakupilo se 150 stručnjaka i profesora iz Evrope i Amerike, katolika i protestanata. Kongres je proučavao sadašnje stanje novozavetne egzegeze na različnim područjima i o istoriji prvog kršćanskog doba. Među referatima se isticao onaj koji se odnosio na Kristovu starost u vreme njegovog javnog nastupa.

Papa je izdao 29 juna novu encikliku o progonstvu Crkve u Kini. Enciklika je došla u javnost tek 8 septembra, kako bi međuvremeno mogla doći u ruke onima kojima je bila pre svega namenjena. U početku pisma Papa spominje posvetu prvih kineskih biskupa pre 32 godine, onda uspostavljanje redovne katoličke hijerarhije, što dokazuje njegovo pouzdanje u kineske katolike. Dolaskom novog režima na vlast u Kini pre nekih 10 godina versko se stanje stalno pogoršavalo. Čvrsta, neustrašiva vera te žarka ljubav prema Kristu nije propala. Ipak, Papa navodi nova iskušenja. Radilo se o nastojanjima koja su se sve jasnije očitovala: pokret trostruke nezavisnosti (1950) pokret 10 članova (1955), patriotsko udruženje katolika Kine (1957). Ovi metodi, naglašava Papa, protive se najosnovnijim pravima čoveka. Nemoguće je da svi pošteni ljudi na čitavom svetu ne podignu glas protesta protiv gaženja slobode savesti. Papa prelazi dalje na teške krupne stvari, koje su se dogodile od prošlog aprila na ovamo. Patriotsko udruženje je proglasilo da imaju kineski katolici pravo da samovlasno izaberu svoje biskupe. Uprkos izričitoj i strogoj zabrani pristupilo se polupravnim izborima i drsko se podelilo biskupsko ređenje dvojici franjevaca (a sada se govori već o 14 takvih slučajeva). Papa izjavljuje da su ti biskupi raskolnici, pošto ih Papa nije ni imenovao ni potvrdio, te stoga nemaju nikakve vlasti. Svi njihovi akti su svetogrdni, a biskupi sami, posvetitelji kao i posvećeni, svi su izopćeni. Papa završava pismo pozivajući progonjene kineske kršćane da istraju u svojoj veri. Bog zna za njihovo trpljenje i njihove nevolje. — Treba da se svi molimo Bogu da ublaži trpljenje kineskih katolika.

Kardinal Tisserant je kao papin legat govoreći o Crkvi šutnje, izjavio da se Crkva s one strane gvozdene zavese te iza bambusove pregrade ne može osloniti na svoje zasluge. Naivažnije je za nju ako se u svom trpljenju duboko oseća vezana uz Krista. I u okovima pripremali su se katolici na pobedu svoje vere. Ako se neka država ustručava priznati slobodu koju Crkva treba za izvršivanje svoga poslanstva, onda se opravdano sumnja da takva država ne poštuje ni ostale temeljne čovečanske slobode. Nastojati da se guši kršćanska savest znači gušiti slobodu.

Katoličke žene Mozambika u Istočnoj Africi poslale su telegram na UNO kojim protestiraju protiv savremenog verskog progonstva. 1400 delegatkinja iz 12 istočnoafričkih zemalja izražava u telegramu svoju zabrinutost što se u mnogim zemljama progoni vera. One pozivaju sve konstruktivne snage sveta na rad da stupe svuda na snagu ona načela koja su usvojena u »pravima čoveka«, proglašenim u UNO i svečano usvojenim u tolikim zemljama članicama UNO.

Starokršćanske iskopine. U Pečuju su kod popravljanja katedrale pronašli stare ruševine i poslikane zidove. Naročito je interesantan neki romanski kamen i grobnica u veličini od osam kubnih metara. Iskopine govore o kršćanstvu u tim krajevima pre dolaska Madžara.

U Rimu se održavao sredinom septembra međunarodni kongres »Male Isusove braće« koje je osnovao Šarl de Fukol. Na kongresu je sudelovalo 150 članova tog reda iz čitavog sveta. Savetovali su se o širenju svete vere među radnicima te o modernim oblicima dušebrižništva. Kongres su održali da skupno proslave 100 godišnjicu rođenja svog velikog osnivača. Tom prigodom 34 nova člana položila su redovničke zavete.

Iz Budapešte dolaze žalosne vesti da je prošle godine bilo tamo razvedeno 7 773 brakova, dakle tri puta više nego 1950 godine. To se stanje ove godine još pogoršalo.

U Beču se osniva novi ukrajinski samostan bazilijanaca. Oni će pokraj crkve sv. Barbare otvoriti poseban zavod. Beč se smatra pogodnim gradom za duhovni susret Istoka i Zapada. Red bazilijanaca broji danas preko 1000 članova.

U Kopenhagenu je danski katolički biskup posvetio poseban oltar za važno svetsko uzletište Kastrup. Oltar je poklonila Skandinavska aviionska kompanija. Tako će biti omogućeno katoličkim putnicima koji čekaju na uzletištu, da prisustvuju svetoj Misi.

Nakane Apostolata molitve. Katolička nas Crkva u mesecu novembru poziva da se naročito molimo presvetom Srcu Isusovu da bi se svetovnjaci sve temeljitije duhovno obrazovali za laički apostolat. U Misijskom nas pogledju međutim Crkva poziva na molitvu da bi se katolički ljudi u Latinskoj Americi sve uspešnije suprotstavljali opasnosti verskog i moralnog propadanja.

POVRATAK SA IGRANKE

Dva pogleda zabodena jedan u drugi. Dvije plamene srdžbe, dva podivljala bijesa. Jedna pesnica se podigla u vis da se obori na tuđu glavu. Ali se naglo spustila.

— Bojiš se da me napadneš! Znaš da bi te zatvorili, ako bi me ubio! Ti me mrziš, Čarls, — reče jedan mladić.

Drugi je dahtao i jedva izgovorio kroz stisnute zube:

— Ne bih te ubio... Ali još imam želju da te udarim... Ne mrzim te. Ne mrzim nikoga. Samo — odlazi van! I nikad više mi ne dođi pred oči!

Tresak vratima. Prvi je otišao. Drugi se sruši na stolicu i pritisnu čelo na stisnute šake.

2

— Čarls, idi na igranku! U zadnje vrijeme si previše sam. Što je tebi. Je li zbog Džoa? Ništarija. Nije zavrijedio da se o njemu misli...

Majka je govorila šijući za stolom. Čarls je gledao kroz prozor zeleno polje raži. Cestom su prolazili ljudi sa susjedne farme. On odvrnu pogled.

— Je li zbog Meri? — nastavljala je majka. — Ona je ohola i to je sve. Njoj valjda nitko nije dosta dobar. Napokon, ti ju još nisi zaprosio. Tek onda se zna točno. A zapravo nisi ni govorio s njom dulje od jednog minuta...

Nije htio odgovarati, jer nije htio lagati. Zato je šutio.

3

Ustvari — bilo je tako zbog Džoa. I bilo je zbog Meri. Sebi nije mogao ni lagati, ni prešutjeti. Mučila ga je podlost prijatelja. I mučila ga je nehajnost djevojke kojom bi se htio oženiti.

Džo nije bio toliko glup, koliko je bio sebičan. Čarls je nekad mislio da je neki čovjek gad zato što je glup. Sad se uvjerio da čovjek u prvom redu mora biti jako sebičan da bi bio gad. A svakako je potrebna i neka mjera gluposti. Razmišljanje tu nije ništa vrijedelo. On je ipak drugovao sa tim Džoom i nije nekad vjerovao da bi Džo mogao postati gad. A on je to postao. Tu se nije dalo ništa promjeniti. I to saznanje je peklo i nije se dalo otkloniti.

A Meri mu se uklanjala gdje god bi ju sreo. I na cesti i u društvu i u crkvi. Ne vjeruje da ga mrzi. Ona je pobožno djevojče i ne umije mrziti. Ali — ona ga ne trpi. To je očito. I to je posve moguće. Kad ga je mrzio najbolji drug, zašto ga ne bi potcjenjivala djevojka sa kojom je u životu progovorio desetak riječi.

Opet je pogledao kroz prozor. Ljudi sa susjedne farme išli su na igranku. Poslušao je majku, pa pošao i sam da se razveseli.

4

Uz cestu je stajao kameni kip Krista Prijatelja. Čarls je u prolazu skinuo kapu. Svi su voljeli taj kip. On ih je sve širom ovoga kraja potsjećao na Prijatelja koji ne odlazi nikada, koji ne izdaje i ne napušta čovjeka. Vječni prijatelj. Vječno iskren. Vječno mlad. Vječno dobar. I vječno jak.

Tako je mislio i Čarls. Drukčije se i nije moglo misliti, ako je čovjek želio biti iskren sebi. I bilo mu je lakše. Ima netko tko ne izdaje i ne potcjenjuje. Netko čiju ruku tražimo kad god tonemo. A tonemo često, jer smo bijedni i slabi. A sami smo udesili kroz vjekove da budemo bijedni i slabi.

Tako je mislio Čarls.

5

„Ja sam sretan, jer pijem, pijem džin!" — cvilila je i strugala gramofonska ploča pod zadimljenim svodom dvorane za igranje. Parovi su plesali. Bilo je tijesno. Gurali su se u igri leđima i sudarali jedni s drugima. Jednoj djevojci su stali na nogu. Ona je smiješno skakutala na jednoj nozi prema svojoj stolici. Osjećao se težak dah znoja i pića. Ploča je oštro strugala pjesmu, kao da škripi igla po staklu. Čarls se stresao od svega toga.

„Ja sam sretan, jer pijem, pijem, pijem, pijem dži-i-n!"... završila je ploča naglo kao da se srušio strop i svi su se zaustavili. Onda su pljeskali sami sebi i išli da razgovaraju, da nešto pojedu ili popiju, da bi se rashladili.

„Biti sretan — jer pijem džin?" — pomisli Čarls sa smiješkom. „Može se biti samo pijan i za druge smiješan. Ali — sretan?..."

Ipak je popio čašicu džina da bi prevario sebe, da bi mu sve postalo ljepše i veselije. Ali nije postalo. Samo su mu misli brže letjele kroz glavu. Gledao je djevojke koje su bile tu i mislio:

„Tu je pjegava Eli. Ona o ničem pojma nema. Cijeli dan bi se vrtjela u krug kao bolesna muha i slušala struganje ploče. To je njoj dosta. Vidim i En sa plavom kosom. Ona samo želi istaći svoju ljepotu, šuti i gleda u strop i bijesna je ako joj se netko ne divi glasnim riječima! Je li to za nju — sreća?... A mala Beti koja je ostala bez ikog i rasla na cesti? Ona je još najpoštenija. Ona dolazi da nađe sebi muža, koji ima nešto malo zemljišta i novca... Doista, ni sa jednom se ne bih mogao oženiti... Da je tu Meri, to bi bilo drugo. Ali ona nikad neće doći ovdje. Zašto privlači ono što nije obično i što se ne nalazi na svakom koraku? Ja znam — svi ovi mladići plešu sa ovim djevojkama, a misle i uzdišu za onim kao Meri! Ove su im svakodnevne. Obične. Dosadile su im... Nije dragocjeno ono, što je na dohvatu ruke... Zašto je tako?"

Gledao je mladiće.

„Nisam ništa bolji od njih, jer sam i ja ovdje, s njima. I ne smijem sebi ništa utvarati. Ali ne bih se usudio prijateljevati ni s jednim od njih!..." — još ih je promatrao. — „Ne, ni sa jednim!... Gle Stiva sa rijeke! Uvijek je nasmijan! A nije pročitao ni jednu knjigu u životu. Ne umije sastaviti jednu ozbiljnu rečenicu!... A Den „dugonogi"! On vjeruje da je najsnažniji i čeka čas da se posvađa i porazbija svu staklovinu. A sutradan — ležat će sa krvavim povezanim rukama. I stari otac skoro slijep — morat će u polje umjesto njega! Ludost!... A Frenk? Frenk je tako otupio u svakojakim strastima da hoda okolo kao mirna luda! Bijedni Frenk! Kako je to bio jak i lijep momak prije godinu dana!..."

Čarls je došao da se razveseli. A što bi ga tu moglo razveseliti? Sve ga je ispunjavalo sažaljenjem. Izgledalo je kao da ljudi oponašaju majmune. I da im je drago što su majmuni.

Na vratima se pojavi Džo. Trgnuo se uznemireno kad je vidio Čarlsa. Ali Čarls iziđe na druga vrata van.

6

Vraćajući se kući Čarlsu se pričini da uz kip Krista Prijatelja netko stoji. Približujući se razabrao je da pod kipom, na cesti, stoji mlada djevojka. Oči ga nisu varale — to je Meri.

Prolazeći skinuo je šešir. Djevojka klimnu glavom. On se onda okrene i skine šešir još jednom. Meri ga pogleda u čudu.

— Vi se čudite? — zapita on i stade.

— Zašto ste dva puta skinuli šešir? — reče ona.

— Pozdravio sam prvo Krista, a onda vas, — kazao je Čarls.

Nasmiješila se malo.

— To je pametno! — reče. — Zbogom, Čarls!

Nije više obraćala pažnju na njega. Uređivala je cvijeće koje je donijela i stavila do nogu kipa. On nije odlazio.

— Bio sam na igranci, — primjeti. — Htio sam se razveseliti. Vi znate da sam doživio tešku nepriliku zbog Džoa.

— To znaju svi. On je htio zaprljati vaše poštenje, da bi sebe oprao, — reče djevojka. — Jeste li se razvedrili na igranci?

— Tek tamo mi je postalo teško pri duši. Vidio sam ljude koji se igraju papiga i majmuna! Volim veselje koje sadrži neki značaj u sebi. Koje uopće nešto znači. Koje ide iz srca. A ono tamo je veselje bez radosti. Ludovanje bez smisla, tako mi se čini...

Ona ga je pogledala drukčije nego obično. Iz tog nijemog pogleda primio je više radosti nego od onog zvučnika koji gromovito trešti vrištave pjesme. Ovaj pogled bio je glasniji za njegovo srce. Ono što je lijepo svi čuju i u šapatu. A ružno se odbija od sluha i kad je nametnuto u najglasnijem drečanju. To je pomislio Čarls. I ponadao se.

— Mislio sam da ste oholi, — rekao je. — A sada mislim da niste, ako to smijem reći... Govorim glupo kao dječak. Ali ja to mislim iskreno.

— Što vas je navelo da tako mislite, Čarls?

— Ono prvo?

— Jest, ono prvo.

— Jer ste se uvijek sklanjali preda mnom...

— Znala sam da ste prijatelj Džou. A znala sam i to — tko je Džo. Nisam mogla imati previše povjerenja u vas, njegovog prijatelja.

— Ja rekoh da sam promijenio svoje mišljenje o vama.

— Pa?

— Niste li — možda — i vi malo promijenili svoje mišljenje?

— Jesam, Čarls, — kazala je bez ustezanja.

Njegovo lice se ozari. Prišao je korak bliže.

— Meri, — promucao je. — Vi ne slutite... Ovo je za mene velika radost. Smijem li reći — sreća?...

— Čarls, znam da nisam bila dobra prema vama. Bilo mi je i teško zbog toga. Ali nisam mogla drukčije... Sad — sad je sve drugo... Sad imam povjerenja u vas. Vjerujte mi!

— Zbog čega? Hoćete li mi to reći?

— Sad znam da ste prijatelj — Njemu! — pokazala je rukom kip. — A to je za mene velika sigurnost... Zbog toga vas i nije razveselila igranka. Vi imate više nego što bi tamo mogli naći. Kraj svojeg bogatstva, tražili ste nešto — u pustoši! Zato ste se vratili nezadovoljni.

— I na povratku sam sreo vas. On mi vas je poslao. Da mi potvrdite sve što sam slutio. I da mi donesete radost. Vidite, Meri — On ne odlazi nikada! On ne izdaje i ne napušta čovjeka. On je Vječni Prijatelj.. Vječno iskren. Vječno dobar. I vječno jak...

UREDNIKOVA POŠTA

Diog. Pitanje: Zar opći crkveni sabori nisu nepotrebni, kad je Papa sam nepogrešiv te prema tome može sam rešiti svako crkveno pitanje? Odgovor: Svakako opći crkveni sabori nisu nužno potrebni, pa ih je stoga bilo malo. Katkada mogu biti od velike koristi, pa su se zato katkada održavali. Pogrešna je pretstava da Papa, svestan svoje vlasti i pomoći odozgo, bez napora i proučavanja donosi rešenja. On mora predloženo pitanje proučiti, posavetovati se sa stručnjacima, biskupima i teolozima, jednom reči iscrpsti sva prirodna sredstva da stekne potreban uvid u pitanje. Pre donošenja važnih odluka ili dogmatskih definicija mnogo se moli za rasvetljenje odozgo, pa se tek onda pristupa konačnoj odluci. Odluke može donositi Papa sam ili Papa zajedno sa biskupima, koji su po Božjem pravu naslednici apostola u trostrukoj službi, te sačinjavaju u zajednici s Papom apostolski zbor. Biskupi su zajedno s Papom nepogrešivi učitelji verske nauke, iako svaki biskup sam za sebe nije nepogrešiv. Praktički dakle, kod konačnog definisanja neke dogme, Papa tu odluku donosi zapravo uvek saglasno sa biskupima. Auktoritet općeg crkvenog sabora gde su skupljeni moralno svi biskupi zajedno s Papom ili njegovim legatom, za vernike je psihološki veći, pošto iza njega stoji i Papa i biskupi, ukupni apostolski zbor.

2. Pitanje: Da li se na crkvenim saborima, koje priznaje i pravoslavna crkva, uvažavalo papino prvenstvo i njegova nepogrešivost? Odgovor: Pape su sazivali odnosno odobrili saziv tih crkvenih sabora, oni su na njima po svojim legatima pretsedavali. Papina su se pisma najvećim poštovanjem slušala i odobravala. Saborni su oci uvek vrlo učtivo podastrli svoje zaključke Papi da ih potvrdi, jer su ovi tek tada postali punomoćni. Crkveni sabori ne pretstavljaju neku kočnicu papinoj nepogrešivosti i njegovom auktoritetu, nego obratno: na njima se naročito isticala i priznavala papina vrhovna učiteljska vlast koja se istovetila sa vlašću apostola Petra.

M. J. Pitanje: U svetom Pismu stoji: ni bludnici ni preljubnici ... neće baštiniti kraljevstva Božjega. Ako se kaje, da li mu se greh potpuno oprosti? Odgovor: Gornjim rečima (1 Kor 6, 9. 10) apostol Pavao naglašava da su bludni gresi teške prirode, smrtni gresi, te da vernik njima opterećen ne može doći u nebo. Ako međutim kršćanin učini ono šta se traži za dobru svetu ispoved, svi mu se gresi bez daljnjega praštaju.

J. S. Pitanje: Zbog bolesti ne mogu na Misu, ali imam žarku želju, pa se uvek kod kuće molim. Da li imaju misne i ostale molitve kod kuće istu vrednost kao u crkvi? Odgovor: Katekizam uči da posebne plodove Mise primaju: misnik, prisutni vernici i oni za koje se sveta Misa prikazuje. Bolesnik koji se moli kod kuće prima samo općenite plodove. No, ukoliko obavljate svoje molitve većom ljubavlju, veće milosti primate, veće zasluge imate. Crkva želi da prisustvujemo svetoj Misi tako da ne molimo misne ili druge molitve sami za sebe, nego da pratimo svećenika na oltaru gde se Isus prikazuje na nekrvni način nebeskom Ocu te sjedinjujemo svoje žrtve Kristovoj žrtvi. — Kad ne možete u crkvu, nastojte za vreme Mise u duhu pratiti svetu Misu u domaćoj župskoj crkvi te duhovno primiti svetu Pričest time što probuđujete u svom srcu živu želju za sjedinjenjem s Kristom.

Rijeka. Odgovor: Crkvena istorija uči da su stupali u bogoljubni život pripadnici svih zvanja, ljudi svakog doba obojeg pola, neki u krsnoj nevinosti, drugi opterećeni gresima. Poneki od njih postali su čak sveci, čiju svetost je Crkva potvrdila. Bogu moramo služiti, za spas svoje duše moramo se brinuti; najsigurnije to postižemo ako živimo u zvanju na koje nas je Bog pozvao.

Uč. Pitanje: Da li je greh smejati se na Veliki petak? Baka mi je pričala da se na taj dan ne sme smejati. Odgovor: Veliki petak je najozbiljniji dan u godini, jer nas potseća na smrt našeg Spasitelja. Smeh međutim sam po sebi ni taj dan nije grešan. Ali bilo bi vrlo korisno, kad bismo svaki petak držali danom šutnje te bismo upola manje govorili nego druge dane. Time bismo izbegli mnoge grehe jezika, istovremeno bi porasla u našem srcu ljubav prema Isusu, a i nešto zadovoljštine bismo prikazali Bogu za tolike psovke i grehe jezika uopće. Veliki indijski vođ Mahatma Gandi ćutao je petkom. Taj postupak je pravdao time da se pričanjem ljudi isprazne, pa je stoga potreban jedan dan šutnje da se duša može u tišini napuniti onim što je veliko i dobro.

B. Z. Pitanje: Koja svečanost je bila o. g. u Lurdu najsjajnija? Odgovor: Bez sumnje su to bile Marijanske proslave od 10—17 sep-

Tako je mislio Čarls.

5

„Ja sam sretan, jer pijem, pijem džin!" — cvilila je i strugala gramofonska ploča pod zadimljenim svodom dvorane za igranje. Parovi su plesali. Bilo je tijesno. Gurali su se u igri ležima i sudarali jedni s drugima. Jednoj djevojci su stali na nogu. Ona je smiješno skakutala na jednoj nozi prema svojoj stolici. Osjećao se težak dah znoja i piča. Ploča je oštro strugala pjesmu, kao da škripi igla po staklu. Čarls se stresao od svega toga.

„Ja sam sretan, jer pijem, pijem, pijem, pijem dži-i-n!"... završila je ploča naglo kao da se srušio strop i svi su se zaustavili. Onda su pljeskali sami sebi i išli da razgovaraju, da nešto pojedu ili popiju, da bi se rashladili.

„Biti sretan — jer pijem džin?" — pomisli Čarls sa smiješkom. „Može se biti samo pijan i za druge smiješan. Ali — sretan?..."

Ipak je popio čašicu džina da bi prevario sebe, da bi mu sve postalo ljepše i veselije. Ali nije postalo. Samo su mu misli brže letjele kroz glavu. Gledao je djevojke koje su bile tu i mislio:

„Tu je pjegava Eli. Ona o ničem pojma nema. Cijeli dan bi se vrtjela u krug kao bolesna muha i slušala struganje ploče. To je njoj dosta. Vidim i En sa plavom kosom. Ona samo želi istaći svoju ljepotu, šuti i gleda u strop i bijesna je ako joj se netko ne divi glasnim riječima! Je li to za nju — sreća?... A mala Beti koja je ostala bez ikog i rasla na cesti? Ona je još najpoštenija. Ona dolazi da nađe sebi muža, koji ima nešto malo zemljišta i novca... Doista, ni sa jednom se ne bih mogao oženiti... Da je tu Meri, to bi bilo drugo. Ali ona nikad neće doći ovdje. Zašto privlači ono što nije obično i što se ne nalazi na svakom koraku? Ja znam — svi ovi mladići plešu sa ovim djevojkama, a misle i uzdišu za onim kao Meri! Ove su im svakodnevne. Obične. Dosadile su im... Nije dragocjeno ono, što je na dohvatu ruke... Zašto je tako?"

Gledao je mladiće.

„Nisam ništa bolji od njih, jer sam i ja ovdje, s njima. I ne smijem sebi ništa utvarati. Ali ne bih se usudio prijateljevati ni s jednim od njih!..." — još ih je promatrao. — „Ne, ni sa jednim!... Gle Stiva sa rijeke! Uvijek je nasmijan! A nije pročitao ni jednu knjigu u životu. Ne umije sastaviti jednu ozbiljnu rečenicu!... A Den „dugonogi"! On vjeruje da je najsnažniji i čeka čas da se posvađa i porazbija svu staklovinu. A sutradan — ležat će sa krvavim povezanim rukama. I stari otac skoro slijep — morat će u polje umjesto njega! Ludost!... A Frenk? Frenk je tako otupio u svakojakim strastima da hoda okolo kao mirna luda! Bijedni Frenk! Kako je to bio jak i lijep momak prije godinu dana!..."

Čarls je došao da se razveseli. A što bi ga tu moglo razveseliti? Sve ga je ispunjavalo sažaljenjem. Izgledalo je kao da ljudi oponašaju majmune. I da im je drago što su majmuni.

Na vratima se pojavi Džo. Trgnuo se uznemireno kad je vidio Čarlsa. Ali Čarls iziđe na druga vrata van.

6

Vraćajući se kući Čarlsu se pričini da uz kip Krista Prijatelja netko stoji. Približujući se razabrao je da pod kipom, na cesti, stoji mlada djevojka. Oči ga nisu varale — to je Meri.

Prolazeći skinuo je šešir. Djevojka klimnu glavom. On se onda okrene i skine šešir još jednom. Meri ga pogleda u čudu.

— Vi se čudite? — zapita on i stade.

— Zašto ste dva puta skinuli šešir? — reče ona.

— Pozdravio sam prvo Krista, a onda vas, — kazao je Čarls.

Nasmiješila se malo.

— To je pametno! — reče. — Zbogom, Čarls!

Nije više obraćala pažnju na njega. Uređivala je cvijeće koje je donijela i stavila do nogu kipa. On nije odlazio.

— Bio sam na igranci, — primjeti. — Htio sam se razveseliti. Vi znate da sam doživio tešku nepriliku zbog Džoa.

— To znaju svi. On je htio zaprljati vaše poštenje, da bi sebe oprao, — reče djevojka. — Jeste li se razvedrili na igranci?

— Tek tamo mi je postalo teško pri duši. Vidio sam ljude koji se igraju papiga i majmuna! Volim veselje koje sadrži neki značaj u sebi. Koje uopće nešto znači. Koje ide iz srca. A ono tamo je veselje bez radosti. Ludovanje bez smisla, tako mi se čini...

Ona ga je pogledala drukčije nego obično. Iz tog nijemog pogleda primio je više radosti nego od onog zvučnika koji gromovito trešti vrištave pjesme. Ovaj pogled bio je glasniji za njegovo srce. Ono što je lijepo svi čuju i u šapatu. A ružno se odbija od sluha i kad je nametnuto u najglasnijem drečanju. To je pomislio Čarls. I ponadao se.

— Mislio sam da ste oholi, — rekao je. — A sada mislim da niste, ako to smijem reći... Govorim glupo kao dječak. Ali ja to mislim iskreno.

— Što vas je navelo da tako mislite, Čarls?

— Ono prvo?

— Jest, ono prvo.

— Jer ste se uvijek sklanjali preda mnom...

— Znala sam da ste prijatelj Džou. A znala sam i to — tko je Džo. Nisam mogla imati previše povjerenja u vas, njegovog prijatelja.

— Ja rekoh da sam promijenio svoje mišljenje o vama.

— Pa?

— Niste li — možda — i vi malo promijenili svoje mišljenje?

— Jesam, Čarls, — kazala je bez ustezanja.

Njegovo lice se ozari. Prišao je korak bliže.

— Meri, — promucao je. — Vi ne slutite... Ovo je za mene velika radost. Smijem li reći — sreća?...

PAPA PIJO XII

KRAJ ODRA PAPE PIJA XII

U ponedeljak, 6 oktobra 1958. pročula se vest da je Papu udarila kap. Kršćanska su srca zadrhtala i uplašila se da bi to moglo značiti odlazak dragog i toliko poštovanog sv. Oca Pape Pija XII s ovoga sveta. Usledio je izveštaj da je Papi nešto bolje, da je čak tražio da ga prenesu u njegovu radnu sobu. U sredu, 8 oktobra, lečnički su bilteni pretskazivali smrt. U četvrtak ujutro radijem se prenela vest da je Papa u ranu zoru, u 3,52, izdahnuo svoju plemenitu dušu.

Time je katolička Crkva izgubila vrhovnog vidljivog poglavara, Papu izvanrednih osobina i sposobnosti, a svet najvećeg savremenog čoveka, čija je svaka reč bila duboko promišljena i dostojna uvažavanja.

Papa Pijo XII rodio se 2 marta 1876 godine u uglednoj rimskoj porodici Pacelli, koja je dala Svetoj stolici više pravnih savetnika. Na svetom krštenju primio je ime Eugenije- Blagorodni, što je blagopokojni Papa i ostvario. Brižni roditelji Filip i Virginija su mladom Eugeniju dali dobar kršćanski kućni odgoj. Po svršenoj gimnaziji mladi Eugenije je stupio u jedno od najstarijih rimskih semeništa, u Capranica, gde je stekao doktorske diplome iz filozofije i teologije. 1899 bio je zaređen za svećenika. Mladu je Misu otslužio u crkvi Marije Velike. Sasvim kratko vreme je služio kao kapelan u crkvi Svete Marije in Vatticela. Usavršavao se u kanonskom pravu i 1902 položio treći doktorat iz crkvenog prava. Iza toga postao je profesor crkvenog prava u rimskom semeništu, a uz to vršio je službu u kongregaciji za izvanredne poslove. Postao je redovni profesor kanonskog prava i profesor diplomacije u crkvenoj akademiji za spremanje crkvenih diplomata. Na tim je službama ostao 10 godina. Bio je zaposlen i na pripremanju novog crkvenog zakonika. Ostavio je profesuru te se potpuno posvetio radu u spomenutoj kongregaciji. 1914 prelat Pacelli postaje njezin sekretar. Do tog vremena Msgr Pacelli bio je već tri puta u raznim diplomatskim misijama u Londonu kod engleskog kralja. Elegantan i ljubazan u nastupu, prodoran duhom, lakoćom se služeći raznim stranim jezicima, prelat Pacelli bio je odlično osposobljen za diplomatsku službu.

Papa Benedikto XV poznavao je vrline i sposobnosti prelata Eugenija Pacellija te ga imenovao svojim nuncijem u Minhenu. 13 maja 1917 godine podelio mu je biskupsko posvećenje, a 25 maja iste godine nuncije Pacelli već se nalazio u Minhenu. Imao je vrlo delikatan zadatak, da objavi nemačkom caru Viljemu II papine predloge za okončanje neprijateljstva i za sklapanje mirovnog ugovora. Papin je plan propao. Nuncije Pacelli ostaje za vreme preloma 1918 godine u Minhenu. Tamo je doživeo kratkotrajnu revoluciju i imao priliku da je stajao pred ispruženim revolverom uperenim na njegovo srce. U vajmarskoj Nemačkoj uspeo je sklopiti konkordat sa Bavarskom 1924 god. Naredne godine nuncije se preseli u Berlin. U ono vreme nacizam već diže glavu, a nuncije Pacelli brzo uočava opasnost koju taj novi pokret znači za Nemačku te na mnogim katoličkim manifestacijama upozorava slušatelje na preteću opasnost nacizma.

Nuncije Pacelli je 1929 godine pozvan u Rim gde ga papa Pijo XI uskoro imenuje kardinalom, a nekoliko meseci iza toga državnim sekretarom, svojim najužim i najprisnijim saradnikom. Kardinal Pacelli sarađuje na sklapanju mnogih konkordata koji su se onih godina pripremali i sklapali s raznim državama. U svojstvu papinog legata nastupa na mnogim svečanostima: 1934 na euharističkom kongresu u Buenos Airesu, 1935 na proslavama u Lurdu, 1936 putuje u Severnu Ameriku te se upoznaje sa Rusveltom, 1937 drži znamenite govore u katedrali Naše Gospe u Parizu i bazilici sv. Terezije od Malog Isusa u Lizjeju, koju je posvetio, 1938 zastupa Papu na euharističkom kongresu u Budimpešti.

Posle smrti pape Pija XI, 10 februara 1939, kardinal Pacelli vodi kao kamerlengo priprave oko papine sahrane i priprave za izbor novog pape. 1 marta 1939 kardinali ulaze u konklave i već narednog dana pročuje se vest da je Eugenije Pacelli izabran za papu Pija XII.

Papa Pijo XII je vodio dakle Crkvu 19 godina, 7 meseci i 7 dana. Taj je period obeležen drugim svetskim ratom i njegovim teškim posledicama koje još uvek lebde nad čovečanstvom kao preteća opasnost trećeg svetskog rata. Geslo pape Pija XII bilo je „Delo je pravednosti mir (Opus iustitiae pax)". U svoj je grb stavio golubicu sa maslinovom grančicom u kljunu. Pijo XII je osećao nad sobom tešku obavezu da kao otac svih naroda, kao namesnik Krista — Kneza mira učini sve da ne dođe do rata. Kad su njegova nastojanja doživela neuspeh. Papa se nije povukao u osamu, nego je poduzeo sve korake kako bi ublažio ratne strahote te kao milosrdni Samaritanac lečio krvave rane. Za vreme rata Papa stvara informativnu kancelariju za prikupljanje i izmenu obaveštenja između zarobljenika i logoraša te njihovih domaćih, prikuplja i deli materijalnu pomoć ratnim unesrećenicima bez obzira na veru, jezik, nacionalnu i rasnu pripadnost. Za rimske Jevreje Papa velikodušno prazni crkvenu blagajnu i njih same krije u crkvenim zavodima i samostanima. Njegova dobrotvorna akcija, za koju su najviše prinosili američki katolici, postigla je velike razmere i otkrila njegovo plemenito srce prema svim narodima.

Papa je bio sve vreme rata glasnik mira. Njegovi božićni govori redovno su obrađivali pitanje mira i bavili se uslovima za stvaranje pravednog poretka u svetu i uređenih odnosa među narodima.

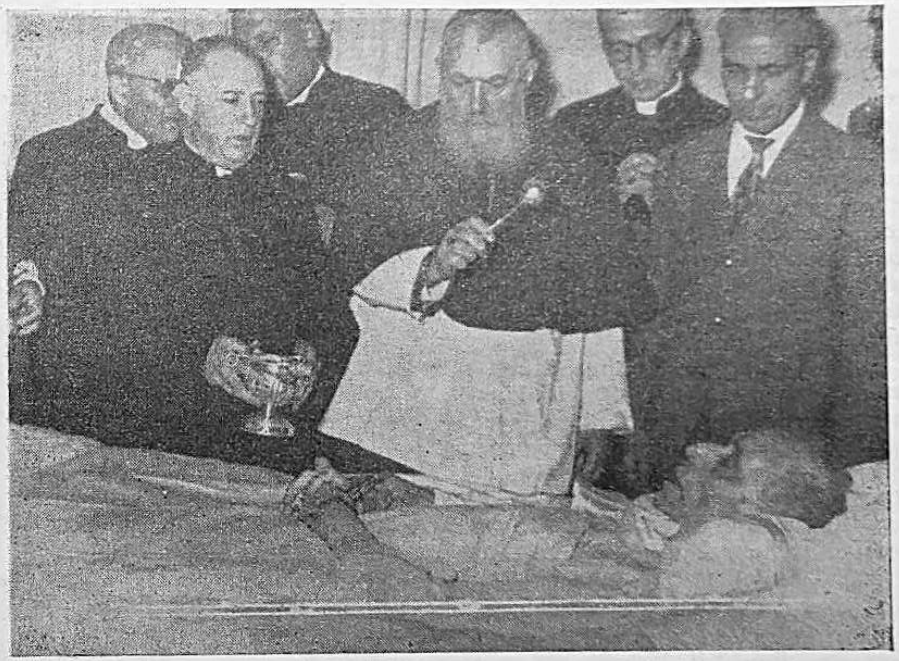

Kardinal Tisserant kod umrlog Pape

Papa Pijo XII je uvek isticao univerzalnost katoličke Crkve. Prvi puta u istoriji Crkve se desilo da je zaostao broj kardinala s apeninskog poluostrva za brojem kardinala iz drugih zemalja. Pijo XII je to namerno učinio, kako bi bili, koliko je moguće, svi veći kaolički narodi i katolici svih kontinenata zastupljeni u najvišem senatu svete Crkve. U dva navrata imenovao je 56 kardinala. Među 24 kardinala imenovana 12 januara 1953 nalazio se i zagrebački metropolit Dr Alojzije Stepinac, i tako su bili odlikovani svi jugoslovenski katolici.

Papa je pokazivao svoj univerzalistički duh brižljivim podizanjem domorodnog svećenstva i domaćih biskupa u misijskim zemljama. Velik broj ap. vikarijata i prefektura bio je uzdignut na stepen biskupija. Pijo XII je naglašavao da misionari

nisu pozvani da šire među Azijcima i Afričanima evropsku kulturu nego Kristovu veru, koja oplemenjuje sve pozitivne osobine i tekovine nekršćanskih naroda.

Osvrnimo se još kratko na nutarnji crkveni rad svetog oca Pape Pija XII! Kroz gotovo 20 godina bio je vrhovni i nepogrešivi učitelj Kristove istine i vrhovni pastir Kristova stada.

Kroz to vreme Pijo XII je izdao 40 enciklika, čitav niz apostolskih pisama, bula, ekshortacija, govora, u kojima je obrađivao najrazličnija verska i moralna pitanja, usmeravao razvoj liturgije i crkvene stege, raspravljao o svim savremenim kulturnim pitanjima koja dodiruju verski i crkveni život.

Papa je bio ujedno i pastir i veliki svećenik sebi poverenog Kristovog stada. On je izgarao u ljubavi prema dušama, u brizi za napredak duhovnog verskog života. Kao dobar pastir čuvao je Kristovo stado pred neprijateljima, pred opasnostima po večni život. Stoga je digao glas upozoravajući na krive nauke i moralne zablude, osuđivao sve pokrete koji su upereni protiv kršćanstva ili vere uopće, iako su ga mnogi žestoko zbog toga napadali.

Svetost se katoličke Crkve ogleda ne samo u divnoj nedostižnoj nauci, nego i u svecima koji u njoj rastu. Za vlade Pape Pija XII bilo je proglašenih mnogo svetaca i blaženika. Među svetima su najpoznatija ova imena: papa Pijo X. mučenica Marija Goretti, Ljudevit Grignon, Katarina Labure, Dominik Savio.

Bez sumnje velik deo zasluga za duhovni uzrast Crkve i njenog ugleda u svetu valja pripisati izvanredno jakoj ličnosti pape Pija XII. Istorija će ga — tako se nadamo — ubrojiti među velike pape, koji su zaorali duboke brazde u život Crkve.

Papino se telesno oko ugaslo, njegova su se usta zatvorila, jako se svetlo na visokom svetioniku utrnulo i prestalo pokazivati put u nebesku luku, ali se zato zapalilo na svetačkom nebu katoličke Crkve veliko svetlo, divan primer žive nepresušive vere, nepokolebivog ufanja i žarke ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Neka bude Krist Kralj prebogata nagrada svetom ocu Papi Piju XII u nebeskim dvorima, a mi očuvajmo u svojim srcima nezaboravnu uspomenu svome duhovnome Ocu i u njegovom primeru crpimo novu snagu za nova pregnuća i daljnju duhovnu rast.

Večna slava i čast svetom ocu Papi Piju XII!

MOLIMO ZA PAPU NAŠEGA PIJA

„Nisu nam suze zasjale
NAD Tobom,
nego ZA Tobom".

Došao je dan odmora
i čas u koji ćeš primiti nagradu.
Za nas, katolike, ne postoji smrt.

Došao je sat Tvojeg triumfa
i sretnog pogleda okom u oko
na Onog, čiju si vlast svjedočio.
Došao je sat Tvoje nebeske mladosti,
života kojeg ne zapljuskuje mržnja.

Razgovaraj svojom djetinjom dobrotom
sa Kristom!
To će nam biti prvi, najveći dar Tvojih
novih dužnosti,
jer Ti ih nećeš napustiti — opet radi nas.
Za Tebe će biti najsladi odmor
neumorna molitva u nebu
za naše žalosti na zemlji.

Još daždi krv na cestama svijeta.
Nedostajat će Tvoj melem na krvavim ranama
Još smrt prijeti pustinji presahlih duša.
Nedostajat će vrelo Tvog blagoslova.
Pijo Dvanajsti.

Naknadi nam melem i blagoslov molitvom,
službeniče službenika Kristovih!
Razgovaraj svojom djetinjom dobrotom
s Gospodinom,
zaštiti nas snagom svoje vječne, junačke duše!

Mnogo je stanova u domu Oca našeg,
znamo da si morao otići ispred nas,
da bi nam sa što više sigurnosti,
sa što više rajske molitve
pripravio mjesto.

KRISTE, TEBE MOLIMO
ZA PAPU NAŠEGA PIJA:
ZBOG NAŠIH ŽALOSTI I SUZA NA
SVIJETU
ZAUVIJEK OTARI NJEGOVE SUZE
ZBOG NAS PROSUTE.
KAO ON NAMA — BUDI MU OTAC
BLAG,
UČINI GA BLAŽENIM,
KAO ŠTO SI GA UČINIO NA ZEMLJI
I NISI GA DAO NA VOLJU
NEPRIJATELJIMA NJEGOVIM.

— Čarls, znam da nisam bila dobra prema vama. Bilo mi je i teško zbog toga. Ali nisam mogla drukčije... Sad — sad je sve drugo... Sad imam povjerenja u vas. Vjerujte mi!

— Zbog čega? Hoćete li mi to reći?

— Sad znam da ste prijatelj — Njemu! — pokazala je rukom kip. — A to je za mene velika sigurnost... Zbog toga vas i nije razveselila igranka. Vi imate više nego što bi tamo mogli naći. Kraj svojeg bogatstva, tražili ste nešto — u pustoši! Zato ste se vratili nezadovoljni.

— I na povratku sam sreo vas. On mi vas je poslao. Da mi potvrdite sve što sam slutio. I da mi donesete radost. Vidite, Meri — On ne odlazi nikada! On ne izdaje i ne napušta čovjeka. On je Vječni Prijatelj.. Vječno iskren. Vječno dobar. I vječno jak...

UREDNIKOVA POŠTA

Diog. Pitanje: Zar opći crkveni sabori nisu nepotrebni, kad je Papa sam nepogrešiv te prema tome može sam rešiti svako crkveno pitanje? Odgovor: Svakako opći crkveni sabori nisu nužno potrebni, pa ih je stoga bilo malo. Katkada mogu biti od velike koristi, pa su se zato katkada održavali. Pogrešna je pretstava da Papa, svestan svoje vlasti i pomoći odozgo, bez napora i proučavanja donosi rešenja. On mora predloženo pitanje proučiti, posavetovati se sa stručnjacima, biskupima i teolozima, jednom reči iscrpsti sva prirodna sredstva da stekne potreban uvid u pitanje. Pre donošenja važnih odluka ili dogmatskih definicija mnogo se moli za rasvetljenje odozgo, pa se tek onda pristupa konačnoj odluci. Odluke može donositi Papa sam ili Papa zajedno sa biskupima, koji su po Božjem pravu naslednici apostola u trostrukoj službi, te sačinjavaju u zajednici s Papom apostolski zbor. Biskupi su zajedno s Papom nepogrešivi učitelji verske nauke, iako svaki biskup sam za sebe nije nepogrešiv. Praktički dakle, kod konačnog definisanja neke dogme, Papa tu odluku donosi zapravo uvek saglasno sa biskupima. Auktoritet općeg crkvenog sabora gde su skupljeni moralno svi biskupi zajedno s Papom ili njegovim legatom, za vernike je psihološki veći, pošto iza njega stoji i Papa i biskupi, ukupni apostolski zbor.

2. Pitanje: Da li se na crkvenim saborima, koje priznaje i pravoslavna crkva, uvažavalo papino prvenstvo i njegova nepogrešivost? Odgovor: Pape su sazivali odnosno odobrili saziv tih crkvenih sabora, oni su na njima po svojim legatima pretsedavali. Papina su se pisma najvećim poštovanjem slušala i odobravala. Saborni su oci uvek vrlo učtivo podastrli svoje zaključke Papi da ih potvrdi, jer su ovi tek tada postali punomoćni. Crkveni sabori ne pretstavljaju neku kočnicu papinoj nepogrešivosti i njegovom auktoritetu, nego obratno: na njima se naročito isticala i priznavala papina vrhovna učiteljska vlast koja se istovetila sa vlašću apostola Petra.

M. J. Pitanje: U svetom Pismu stoji: ni bludnici ni preljubnici ... neće baštiniti kraljevstva Božjega. Ako se kaje, da li mu se greh potpuno oprosti? Odgovor: Gornjim rečima (1 Kor 6, 9. 10) apostol Pavao naglašava da su bludni gresi teške prirode, smrtni gresi, te da vernik njima opterećen ne može doći u nebo. Ako međutim kršćanin učini ono šta se traži za dobru svetu ispoved, svi mu se gresi bez daljnjega praštaju.

J. S. Pitanje: Zbog bolesti ne mogu na Misu, ali imam žarku želju, pa se uvek kod kuće molim. Da li imaju misne i ostale molitve kod kuće istu vrednost kao u crkvi? Odgovor: Katekizam uči da posebne plodove Mise primaju: misnik, prisutni vernici i oni za koje se sveta Misa prikazuje. Bolesnik koji se moli kod kuće prima samo općenite plodove. No, ukoliko obavljate svoje molitve većom ljubavlju, veće milosti primate, veće zasluge imate. Crkva želi da prisustvujemo svetoj Misi tako da ne molimo misne ili druge molitve sami za sebe, nego da pratimo svećenika na oltaru gde se Isus prikazuje na nekrvni način nebeskom Ocu te sjedinjujemo svoje žrtve Kristovoj žrtvi. — Kad ne možete u crkvu, nastojte za vreme Mise u duhu pratiti svetu Misu u domaćoj župskoj crkvi te duhovno primiti svetu Pričest time što probuđujete u svom srcu živu želju za sjedinjenjem s Kristom.

Rijeka. Odgovor: Crkvena istorija uči da su stupali u bogoljubni život pripadnici svih zvanja, ljudi svakog doba obojeg pola, neki u krsnoj nevinosti, drugi opterećeni gresima. Poneki od njih postali su čak sveci, čiju svetost je Crkva potvrdila. Bogu moramo služiti, za spas svoje duše moramo se brinuti; najsigurnije to postižemo ako živimo u zvanju na koje nas je Bog pozvao.

Uč. Pitanje: Da li je greh smejati se na Veliki petak? Baka mi je pričala da se na taj dan ne sme smejati. Odgovor: Veliki petak je najozbiljniji dan u godini, jer nas potseća na smrt našeg Spasitelja. Smeh međutim sam po sebi ni taj dan nije grešan. Ali bilo bi vrlo korisno, kad bismo svaki petak držali danom šutnje te bismo upola manje govorili nego druge dane. Time bismo izbegli mnoge grehe jezika, istovremeno bi porasla u našem srcu ljubav prema Isusu, a i nešto zadovoljštine bismo prikazali Bogu za tolike psovke i grehe jezika uopće. Veliki indijski vođ Mahatma Gandi čutao je petkom. Taj postupak je pravdao time da se pričanjem ljudi isprazne, pa je stoga potreban jedan dan šutnje da se duša može u tišini napuniti onim što je veliko i dobro.

B. Z. Pitanje: Koja svečanost je bila o. g. u Lurdu najsjajnija? Odgovor: Bez sumnje su to bile Marijanske proslave od 10—17 sep-

tembra, kad se prvo održavao marijološki kongres, na kome je 300 teologa raspravljalo kroz tri dana u 13 sekcija o ulozi Marije u Crkvi. Obavljen je veliki posao, ali gledišta teologa po pitanjima: Marija — Suspasiteljica ili Marija — Posrednica svih milosti nisu se izgladila te ne izgleda da je stvar zrela za dogmatsku definiciju. X međunarodni Marijanski kongres od 14—17 septembra prikupio je oko 100 000 učesnika. Uz to veliko mnoštvo vernika i velik broj svećenika bilo je prisutno preko 60 biskupa i 7 kardinala. Kongres se završio svečanom procesijom po lurdskim ulicama na kojoj su nosili kip Lurdske Gospe, barjake 60 Marijinih znamenitijih francuskih svetišta kao i glavnih Marijinih svetišta širom katoličkog sveta. Dugačka procesija se zaključila papinom porukom preko radija i blagoslovom sa svetim Oltarskim Sakramentom. Papa je u poruci dao izraza svom dubokom uverenju da uprkos jakih neprijateljskih snaga koje se bore protiv dobra, duhovne snage u Crkvi rastu te nagoveštavaju divno proleće. Papa je za Lurd kazao da je prozor usmeren prema nebu. U Lurdu se oseća Božja blizina i kroz taj se prozor bez prestanka razlivaju na svet natprirodni darovi svetla i milosti, koji jačaju u čovečanstvu pouzdanje u njegovu budućnost razvoja i napretka, a još više u budućnost vedrine i mira.

SUPREMA MORTE

„Smrt ne gleda ništa lice:
jednako se od nje tlače
siromašne kućarice
i kraljevske tej palače".

Ivan Gundulić (1588—1638)

Umire čovjek na polju bojišta,
smrvljenih kostiju, rastrganih žila.
Ne ostaje iza njega ništa —
ni trag, ni znak, ni zlato, ni svila.

Umire čovjek u dubini mora,
ruke su mu i lice hrana riba.
Ne reče pitanja, ne ču odgovora.
Mirni se val nad njime blago ziba.

Umire čovjek u vatri padobrana,
pod kotačima, za plotom, u blatu;
na omči ispod procvjetalih grana
i u postelji, na svili i zlatu.

Dobra je zemlja i dobra je voda,
pepeo ljudski one rado prime;
neće im uteći prosjaci, ni gospoda.
Bogatoj žetvi smrti isto su ljeta i zime.

Jao onom tko umire u strahu,
u željama mrtvim, u klještama nemira;
nema ni kapi njegovu sumpornu dahu,
nema ni krijesnice mraku njegova nemira.

Jao onomu tko umire u neznanju
sa svom prazninom životinjske smrti;
on ne zna cijene svojemu trajanju
i zadnji časi smirenjem su škrti.

Jao onomu tko tad neće znati
u misli jednoj, u jedinoj riječi
s obale jedne k drugoj sazidati
most već prirečen po kojem će prijeći.

REQUIEM POSLIJE RATOVA

Dolazim sa vijencima skromnog cvijeća,
sa granjem, lišćem i trakama.
Dolazim pohoditi u privremenu boravištu
tijelo očevo
i tijela mojih stričeva.

Nijesu svi oni na okupu. Nekojim se od njih
i ne zna grob: je li zemlja, voda ili plamen.
Ali ja dolazim sve njih pohoditi
na grobu oca i dvojice stričeva;
u privremenu boravištu tijela,
koja će jednom, preobražena, uskrsnuti.

Svi oni su Ti došli, Kriste, sa olovom u tijelu.
sa nožem u grkljanu,
bez ruku, bez lica, bez očiju.
Zavrijedili su da preobraziš jednom
njihova uboga tijela.

Žrtvene smrti su bile njihove, zbog svijetla,
zbog puta njihova i istine,
zbog mira.
Mir i radost vječnu daruj im, Gospodine!

Ja sam jedini ostao od njihova imena, Kriste!
Neka osjete da nisam zaboravio
njihova lica, oči i ruke,
bez kojih su ostavili zemlju.
Neka doznaju da molim za njih,
jer to su jedina snaga i vrijednost,
kojim ja mogu njima poslužiti;
to je jedina moć bespomoćnog ljudskog roda
okovanog lokotima vlastitih grijeha.

Voljeli su bližnjeg, kao što si ih Ti učio,
zato su njihove smrti morale biti žrtvene,
kao Tvoja.

LJUBAV SVOJU VJEČNU DARUJ IM,
GOSPODINE!

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. — Poštanski fah 524. Tekući račun 101-704-3-533.
Grafičko preduzeće SRBOŠTAMPA — Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268